

Sivil Toplum Rehberi

Evrensel Periyodik İncelemeye katılan
Sivil Toplum Örgütleri için kapsamlı bir rehber

Sivil Toplum Rehberi

Evrensel Periyodik İncelemeye katılan
Sivil Toplum Örgütleri
için kapsamlı bir rehber

Bir *UPR Info* yayınıdır.

Rue de Varembé 3
1202 Cenevre İsviçre
+41 22 321 77 70
info@upr-info.org

UPR Info merkezi İsviçre'nin Cenevre kentinde bulunan, kâr amacı gütmeyen bir sivil toplum örgütüdür. Evrensel Periyodik İnceleme konusunda farkındalığı artırmayı ve BM Üye Devletleri, sivil toplum , medya ve akademisyenler gibi tüm paydaşlara kapasite geliştirme araçları sağlamayı amaçlamaktadır .

<http://www.upr-info.org>

<http://twitter.com/UPRInfo>

<http://www.facebook.com/UPRInfo>

UPR Info, bu yayını destekleyen Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Dışişleri ve Milletler Topluluğu Ofisi'ne şükranlarını sunar.

UK Mission
Geneva

*Bu belge Etkiniz AB Programı tarafından Türkçe'ye çevrilmiştir ve hiçbir şekilde Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmamaktadır. Çeviriden kaynaklanabilecek herhangi bir hatadan UPR Info sorumlu tutulamaz.

İçindekiler

Giriş	5
Hedefler	6
Evrensel Periyodik İnceleme (EPI)	7
EPI nedir?	8
EPI'ye kimler katılır?	11
Sivil toplum neden EPI'ye katılmalı?	13
Sivil toplum EPI'ye ne zaman ve nasıl katılabilir?	15
EPI'ye sivil toplum katılımı	17
İnceleme için hazırlık	17
Ulusal İstişarelere Katılım	18
EPI raporlarının sunulması	19
Ülke İçi Hazırlık Oturumların Düzenlenmesi	24
Savunuculuk çalışmalarının yürütülmesi ve farkındalığın artırılması	25
<i>UPR Info'nun</i> Ön Oturumlar Programına katılım	27
İnceleme ve İHK tarafından kabul	28
İnceleme sırasında	28
İnceleme ile İHK'nin kabulü arasında	30
İHK'nin kabulü sırasında	32
EPI tavsiyelerinin uygulanması	34
Farkındalık Yaratma	34
İşbirliği	37
Raporlama	38
EPI'de Sivil Toplum Koalisyonları	40
Koalisyon içinde çalışmanın faydaları	40
EPI Koalisyonlarından en iyi uygulamalar	42
Etki	42

Sürdürülebilirlik	47
Dayanışma	50
Araçlar ve Kaynaklar	51
<i>UPR Info</i> Veritabanı ve İstatistiklerden yararlanma	51
EPI'de Savunuculuk için Kontrol Listesi	53
S.M.A.R.T. Tavsiyeler	54
BM'de Katılım	55
<i>UPR Info</i> Yayınları	58
OHCHR (İHYK) Yayınları	58
Faydalı bağlantılar	59
STÖ'lerin EPI'ye katılımı için zaman çizelgesi	60

Giriş

Sivil toplumun Evrensel Periyodik İnceleme (EPI) sürecindeki hayati rolü, Birleşmiş Milletler (BM), BM Üye Devletleri ve mekanizmanın kuruluş kararında açıkça kabul edilmiştir.¹ EPI'nin 2007 yılında hayata geçirilmesinden bu yana Sivil Toplum Örgütleri (STÖ'ler) ve İnsan Hakları Savunucuları (İHS'ler) dünya genelinde insan hakları alanında olumlu bir değişim yaratmak için sürekli olarak sürece dahil olmuştur. Sivil toplumun rolünün EPI'nin başarısı için hayati önem taşıdığı kanıtlanmıştır.

EPI bugüne kadar %100'lük bir katılım oranına ulaşmış ve BM Üye Devletlerinin her biri mekanizmaya dahil olmuştur. EPI'nin denkler arası değerlendirme sağlayan niteliği, insan hakları konusunda küresel diyalogu teşvik etmeye devam etmekte ve coğrafi, ekonomik veya siyasi etkisi ne olursa olsun tüm ülkelerin evrensel insan hakları standartlarına bağlılıkları konusunda hem ulusal hem de uluslararası düzeyde hesap verebilir olmalarını sağlamaktadır.

Bu süreçte sivil toplumun eleştirel sesleri olmaksızın, EPI insan hakları konusunda sadece bir konuşma alanı haline gelme riskiyle karşı karşıyadır. Bununla birlikte, ister Devlet ister Devlet dışı aktörler olsun, tüm paydaşların katılımı sayesinde EPI sahada sürekli olarak gerçek bir etki yaratabilmektedir.

UPR Info, merkezi İsviçre'nin Cenevre kentinde, *Palais des Nations*'ın hemen yanı başında bulunan, kâr amacı gütmeyen bir sivil toplum örgütüdür. Örgüt, EPI'nin başlangıcını takiben 2008 yılında kurulmuştur ve özellikle EPI sürecine odaklanan ilk ve tek örgüttür.

UPR Info'nun ana hedefi, tüm paydaşların insan haklarının sahada hayata geçirilmesini ilerletmek için etkili bir siyasi mekanizma olarak EPI'ye erişebilmelerini sağlamaktır. Ayrımcılık yapmadan veya politikleştirmeden tüm ülkelerdeki tüm insan hakları konularını ele alması nedeniyle, örgütün EPI konusundaki geniş deneyimi benzersizdir. Çeşitli uluslararası ve ülke içi faaliyetleri ile *UPR Info* bugüne kadar 150'den fazla ülkede EPI paydaşlarını desteklemiştir.

Son 10 yılda *UPR Info*, tüm tarafların EPI mekanizmasına benzersiz ve kendine özgü katılımını güçlendirmiştir. Hedef, ülke içindeki insan hakları durumunun EPI'de

¹ EPI'nin oluşturulduğu A/HRC/RES/5/1 sayılı İnsan Hakları Konseyi Kararı.

ön planda tutmak ve değişim için odak noktası olmasını sağlamaktır ve böyle olmaya devam edecektir. Bu nedenle *UPR Info*, görüşlerinin EPI tavsiyelerine yansıtılmasını sağlamak için dünyanın dört bir yanındaki sivil toplum aktörleriyle birlikte çalışmaktadır.

Hedefler

Bu rehber, EPI'nin üçüncü döngüsüne katılan sivil toplum aktörleri için kapsamlı bir rehber olmayı amaçlamaktadır ve dört bölüm halinde hazırlanmıştır. **Bölüm 1** EPI'ye kısa bir giriştir. Ardından, **Bölüm 2** sivil toplum için EPI ile en iyi nasıl etkileşim kurulabileceğine dair güncel bir rehber sunmaktadır. **Bölüm 3**, özellikle EPI ile ilgili ulusal STÖ koalisyonlarının güçlendirilmesi için tavsiyeler ve en iyi uygulamalardan örnekler içermektedir. Son olarak, Bölüm 4, devlet dışı aktörlere EPI'ye katılım için bir kaynak araç seti sunmaktadır.

Evrensel Periyodik İnceleme

“Konsey... nesnel ve güvenilir bilgilere dayanarak, her Devletin insan hakları yükümlülüklerini ve taahhütlerini yerine getirmesini, kapsamın evrenselliğini ve tüm Devletlere eşit muamele yapılmasını sağlayacak şekilde evrensel bir periyodik incelemeye tabi tutacaktır; inceleme, ilgili ülkenin tam katılımıyla ve kapasite geliştirme ihtiyaçları göz önünde bulundurularak, etkileşimli bir diyaloga dayanan işbirliğine dayalı bir mekanizma olacaktır; böyle bir mekanizma, antlaşma organlarının çalışmalarını tamamlayacak ve çoğaltmayacaktır...”*BM Genel Kurul kararı A/RES/60/251.*²

BM İnsan Hakları altyapısındaki boşlukları gidermek ve hem Antlaşma Organi hem de Özel Usuller sistemlerinin çalışmalarını tamamlamak amacıyla 2006 yılında Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Konseyi'nin (İHK) yetkisi altında EPİ kurulmuştur. EPİ, tüm BM Üye Devletlerine eşit muamele yapılmasını ve tüm insan hakları konularının tekrar tekrar tartışılmasını sağlar. 2008-2011 yılları arasındaki ilk EPİ döngüsü sırasında, her bir BM Üye Devletin insan hakları standartları denklemleri arasında insan hakları izleme mekanizması aracılığıyla incelenmiştir. 2012'deki ikinci döngü öncesinde süreci iyileştirmek için küçük değişiklikler yapılmıştır.³ Bu noktada, EPİ, ilk kez tüm BM Üye Devletlerinin insan hakları sicillerini gönüllü olarak uluslararası incelemeye tabi tutmaları nedeniyle halihazırda başarılı görülüyordu. Böylece EPİ, önemli bir insan hakları mekanizması olarak kök saldı. Ancak şu soru da cevapsız kalmıştı: EPİ sahadaki insan hakları durumunu değiştirmede etkili olmuş mudur? Durumu daha derinlemesine analiz etmek için bkz. *UPR Info*, 2014, “Beyond promises: The impact of the UPR on the ground” ve 2016, “The Butterfly Effect: Spreading good practices of UPR implementation”. Bu çalışmalar kesin bir şekilde EPİ'nin uluslararası düzeyde etkili bir tartışma platformu olarak kendini kanıtladığını ve ulusal düzeyde insan hakları üzerinde olumlu bir etkisi olduğunu gösteren kanıtlar ortaya koymaktadır. Üçüncü döngü 2017 yılında başlayacaktır.

² UPR Info'nun [web sitesinden](#) erişilebilir.

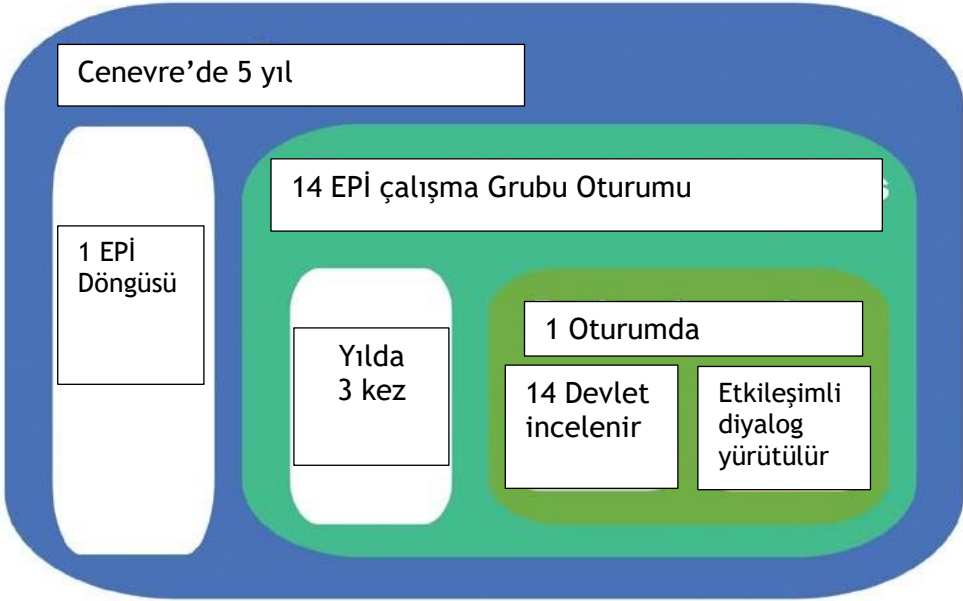
³ UPR Info'nun [web sitesinden](#) erişilebilir.

Bu döngüye kadar her bir BM üye Devletin insan hakları durumu İsviçre'nin Cenevre kentinde iki kez gözden geçirilmiştir. Yaklaşık 55.000 tavsiyede bulunulmuş ve bunların yaklaşık %72'si desteklenmiştir.

EPI nedir ?

EPI hakkında temel bilgiler:

- Her 5 yılda bir;
- Tüm BM Üye Devletlerini gözden geçirir;
- İnceleme üç arka plan belgesine dayanmaktadır;
- Diğer devletlerden tavsiyeler alırlar;
- İncelenen Devlet tavsiyeleri desteklemeye veya not etmeye karar verebilir;
- Desteklenen tavsiyeler bir sonraki gözden geçirmeye kadar uygulanmalıdır;
- Devletler aynı zaman diliminde not edilen tavsiyenin uygulanması üzerinde de çalışabilir.

UPR süreci döngüsel bir yapıya sahiptir ve her 5 yılda bir tekrarlanır. Her inceleme Cenevre'de aynı süreci izlemektedir. EPI Çalışma Grubu tarafından yürütülen her bir inceleme 3 buçuk saat sürmektedir. İncelenen Devlete, Çalışma Grubuna hitap etmesi için toplam 70 dakika verilir. Bu süre genellikle giriş konuşmaları yapmak, Ulusal Raporlarını özetlemek ve Çalışma Grupları Başkanı etkileşimli diyalogu tamamladığında kapanış konuşmalarını yapmak için kullanılır. İnceleme altındaki Devlet, ayrıca etkileşimli diyalog sırasında hem önceden veya gözden geçirme

sırasında sorulan sorulara yanıt vermek hem de Devletlere ek bilgi sağlamak için söz alabilir. Çalışma Grubu Oturumunda Etkileşimli Diyalog kısmı için 140 dakika ayrılmıştır. Tavsiye veren Devletler olarak da bilinen incelemeye katılan devletler soru sorma, yorumları not etme ve daha da önemlisi İnceleme altındaki Devlete tavsiyede bulunma fırsatına sahiptir.

EPI Çalışma Grubu, Devletlerin insan haklarını incelemesini yürüten organdır. Uygulamada 193 BM Üyesi Devletin yanı sıra Vatikan ve Filistin Devleti de grubun bir parçasıdır. Çalışma Grubu, yılda üç kez İsviçre'nin Cenevre kentinde toplanır ve her oturumda toplam on dört (14) ülke incelenir. Çalışma Grubu oturumları genellikle Ocak, Mayıs ve Kasım aylarında gerçekleştirilmektedir.

Sürece yardımcı olmak amacıyla, her incelemede, İHK'nin oy hakkına sahip üyeleri olan üç BM Üye Devleti, "Troyka" olarak görev yapmak üzere seçilir. Troyka'nın iki ana sorumluluğu vardır. İlk olarak, tüm ön soruları almak ve bunları İnceleme altındaki Devlete iletmek ve ikinci olarak, İHK Sekreteryası ve İnceleme altındaki Devlet yardımıyla Çalışma Grubu raporunun hazırlanmasına yardımcı olmak. İnceleme altındaki Devlet, seçilen ülkelerden birini reddetme hakkına sahiptir ve kendi bölgesel grubundan bir Devletin troyka üyelerinden biri olarak temsil edilmesi seçeneğine sahiptir. Aynı zamanda tavsiye veren Devlet, troyka üyesi olarak görev yapmaktan da muaf tutulabilir. Troyka'nın her bir üyesi İnceleme altındaki Devlete tavsiyelerde bulunmaya devam edebilir ve diğer BM Üye Devletleri gibi Çalışma Grubuna katılabilir.

Arka plan belgeleri

EPI incelemeleri, bir önceki incelemeden bu yana insan haklarındaki ilerlemeyi ve güçlükleri özetlemek üzere tasarlanmış üç raporun içeriğine dayanmaktadır.

1. Ulusal Rapor

İnceleme altındaki Devlet, bir önceki gözden geçirmeden bu yana tavsiyelerin uygulanmasında elde edilen başarıları ve karşılaşılan zorlukları açıklar (10.700 sözcük). Bu rapor, ulusal düzeyde ilgili paydaşlarla yapılan geniş istişarelere dayanmalıdır.

2. BM bilgilerinin derlenmesi

İnsan Hakları Yüksek Komiserliği (İHYK/OHCHR), bir önceki döngüden bu yana İnceleme altındaki Devletteki insan hakları durumunda yaşanan gelişmeler hakkında çeşitli BM kuruluşlarından, özel usullerden ve sözleşme organlarından aldığı bilgileri derler (5.350 sözcük).

3. Paydaş Özeti

İHYK, İnceleme altındaki Devletteki insan hakları durumu hakkında UİHK'lar ve STÖ'ler tarafından sunulan raporları özetler (5.350 sözcük).

STÖ ve UHK raporlarından oluşan Paydaş Özeti aracılığıyla, paydaşlar EPI Çalışma Grubunun Tavsiye veren Devlete taslak halinde tavsiyeler sunabilir. Bu süreç, Tavsiye veren Devletin EPI incelemesinde yorum ve tavsiyelerini paylaşırken İnceleme altındaki Devlet hükümeti dışındaki kaynaklardan gelen bilgilere erişimini sağlar. STÖ'lerin ve diğer paydaşların inceleme oturumu sırasında söz alamayacağını unutmamak önemlidir. Bu nedenle, Paydaş Özetine dahil edilmek üzere bilgi ve taslak tavsiyeler sunulması STÖ katılımının önemli bir unsurudur.

Tavsiyeler

Genellikle İnceleme altındaki Devlet, Çalışma Grubu üyelerine son EPI'den bu yana insan hakları alanında elde ettiği başarılar ve karşılaştığı güçlüklerle ilgili özet bilgiler sunar ve ardından söz Tavsiye veren Devlete verilir.⁴ Etkileşimli Diyalog sırasında Tavsiye veren Devlet, EPI tavsiyelerinde bulunmak üzere söz alır. Tavsiye veren Devletlerden her birinin kullanabileceği süre, müdahalede bulunmak isteyen Devletlerin toplam sayısına göre değişir. Konuşmak için kayıt yaptıran herkese konuşma fırsatı verilir. Standart bir kural olarak, İHK üyelerine 3 dakika konuşma süresi verilirken, üye olmayanlar 2 dakika konuşabilmektedir. Ancak, Tavsiye veren Devlet sayısının çokluğu nedeniyle zamanın elvermemesi durumunda, konuşma süresi Devlet başına 2 dakikaya indirilir. Bazen Devletlerin konuşmak için 50 saniye gibi kısa bir süreleri olur. Nihai raporun sadece odada söylenenleri yansıttığının unutulmaması önemlidir; bu süre içinde iletilmeyen öneri ve yorumlar hariç tutulmuştur.

Karar 5/1'e göre, İnceleme altındaki Devlet bir tavsiyeyi 'destekleyebilir' ya da 'not edebilir'. Devletler tavsiyeleri "reddedemez" ancak "not edilen" tavsiyeler hakkında, söz konusu tavsiyeleri neden desteklemediklerine dair açıklamalar da dahil olmak üzere yorumlarını sunabilirler.

İncelemenin tamamlanmasının ardından İHYK, Troyka'nın desteğiyle tavsiye listesini hazırlar ve Tavsiye veren Devletin tavsiyelerinin uygun şekilde kaydedilip kaydedilmediğini doğrulayabilmesi için 48 saat içinde yayınlar. Liste birkaç gün sonra Troyka tarafından Çalışma Grubuna sunulur ve ardından Çalışma Grubu tarafından kabul edilir. O noktadan sonra, tavsiyeler değiştirilemez. İnceleme altındaki Devlet bu aşamada tavsiyelere ilişkin görüşünü bildirebilir veya tavsiyeleri sonraki aylarda değerlendirmeyi tercih edebilir. İnceleme altındaki Devletin kararı rapor taslağına yansıtılacaktır. İnceleme altındaki Devletin müdahalesinin ve etkileşimli diyalogun özetlerini içeren nihai rapor, EPI Çalışma Grubu oturumunun bitiminden bir hafta sonra yayınlanır. Bu arada, İnceleme altındaki Devlet tavsiyeleri "destekleme" ya da "not etme" konusunu değerlendirir.

İnceleme altındaki Devlet yanıtını bir zeyilname ile sunar ve bu zeyilname incelemeden 3-4 ay sonra İHK genel kurulunda resmi olarak kabul edilir. Devletler sadece desteklenen tavsiyeleri uygulamakla yükümlüdür.

⁴UPR Tavsiyelerine ilişkin daha fazla bilgi *UPR Info'nun* [Guide for Recommending States](#) yayınında bulunabilir.

Bununla birlikte, Devletlerin not edilen konularda mümkün olduğunca çalışması teşvik edilir. Çalışma Grubu raporunun yayınlanması ile raporun İHK'de kabul edilmesi arasında STÖ'ler ve diğer paydaşlar İnceleme altındaki Devlet hükümeti ile temas kurarak tavsiyelerin desteklenmesi için lobi yapabilirler. Bir sonraki incelemede, Devletin son EPI'den bu yana insan hakları alanında alınan tüm tedbirleri rapor etmesi gerekir ve bu not alınan tavsiyeler alanını da içerebilir.

STÖ'ler ve diğer paydaşlar, EPI tavsiyelerini sözleşme organlarının sonuç gözlemlerine dayandırabilir veya yeni tavsiyelerde bulunabilir. Dolayısıyla, EPI bu sözleşmelerin uygulanmasını güçlendirmek için kullanılabilir. STÖ'ler ayrıca sözleşme organlarına yönelik tavsiyelerini EPI tavsiyelerine dayandırabilirler. STÖ'ler, EPI ve farklı sözleşme organları kapsamındaki raporlama takvimlerini kontrol ederek, Devletlerine yapılan en son tavsiyeleri veya sonuç gözlemlerini öğrenebilir ve EPI veya sözleşme organlarıyla ilişki kurarken bunlara atıfta bulunabilir. Bu, her iki mekanizmanın da birbirini güçlendirmesini sağlayacaktır.

EPI'ye kimler katılır?

EPI'ye katılan çok sayıda taraf üç kategoriye ayrılabilir: BM Üye Devletleri, BM Kuruluşları ve Diğer Paydaşlar.

BM Üye Devletleri

İncelemenin denkler arası niteliği, İnceleme altındaki Devletin odak noktası olmasına rağmen, Tavsiye veren Devletin çalışmasının da çok önemli olmasını sağlar. İnceleme altındaki Devlet, incelemenin dayandırıldığı Ulusal Raporunu sunmalıdır. Tavsiye veren Devlet bu raporu inceler ve İnceleme altındaki Devlette insan haklarının ilerlemesi için tavsiyelerde bulunur.

BM Kuruluşları

İHYK, BM Kuruluşlarından, örneğin İHYK ülke ofislerinden ve ayrıca Sözleşme Organlarına ve Özel Usullere sunulan raporlardan bilgi toplayarak BM'nin İnceleme altındaki Devlet ile ilgili bilgilerini derler.⁵ Bu bilgiler, EPI'nin dayandığı ikinci belgeyi oluşturur.

Diğer Paydaşlar

İHYK, "sivil toplum aktörlerini, ulusal insan hakları kurumlarını, insan hakları savunucularını, akademik kurumları, ombudsmanları ve bölgesel örgütleri", " Diğer Paydaşlar" olarak kabul etmektedir.⁶ Bu paydaşların sundukları bilgiler İHYK tarafından derlenerek incelemenin üçüncü belgesi olan "Diğer Paydaşların Bilgi Özeti"ni oluşturur.

⁵ Sözleşme Organları ve Özel Usuller hakkında daha fazla bilgiye internet üzerinden ulaşabilirsiniz.

⁶ Diğer Paydaşlar hakkında daha fazla bilgi çevrimiçi olarak bulunabilir.

Bu rehberin **2. Bölümünde** sivil toplumun EPI'deki rolü daha ayrıntılı olarak ele alınacaktır. Mekanizmanın etkin bir şekilde kullanılabilmesi için STÖ'lerin ve İHS'lerin EPI boyunca gerçekleştirebilecekleri faaliyetlerin farkında olmaları hayati önem taşımaktadır.

Ulusal İnsan Hakları Kurumları (UIHK)

Bağımsız organlar olarak yetkilerine bağlı kalan UIHK'lar, tüm EPI aşamalarında kritik bir rol oynamaktadır. EPI paydaşları arasında köprü kurucu olarak UIHK'lar sadece Hükümetler ve sivil toplum arasındaki diyalogu kolaylaştırmaz, ayrıca tavsiyelerin uygulanmasında tüm aktörlere yardımcı olabilir ve EPI ilerlemelerinin izlenmesi ve raporlanmasına yönelik çalışmalar da yapar. İnceleme öncesinde, birçok UIHK, STÖ'ler ve hükümet arasında köprü görevi görür. Savunuculuk çabaları sayesinde UIHK'lar da Devletlere tavsiyelerde bulunmakta ve bazı kaygıları sivil toplumun kaygılarıyla örtüşerek koalisyonlar için bir ivme yaratmaktadır. Bu konular daha ayrıntılı olarak **Bölüm 3'**te ele alınmaktadır. Aşağıdaki rehber sivil toplum aktörlerine üçüncü döngüden itibaren EPI en iyi şekilde nasıl etkileşime geçileceğine dair pratik bilgiler sağlamayı amaçlamaktadır. Bununla birlikte verilen bilgiler **Bölüm 4'te** belirtildiği üzere eşit derecede UIHK'lar için de geçerlidir.

Sivil toplum neden EPİ'ye katılmalı?

Sivil toplumun EPİ'ye katılımının, dünya genelinde insan hakları konusunda ilerici politikaların uygulanmasındaki başarısı açısından çok önemli olduğu kanıtlanmıştır. STÖ'lerin ve İHS'lerin sesi ve çalışmaları EPİ boyunca devam etmese, Cenevre merkezli inceleme sürecinin sahadaki etkisi çok daha az olurdu.

Nepal

Ön oturumda *Himalaya İnsan Hakları Gözlemcileri ve Adli Yardım ve Danışmanlık Merkezi* örgütlerinden panelistler Nepal'deki kadın hakları konularını, özellikle de Devletin toplumsal cinsiyete dayalı şiddete karşı zayıf yasalarını gündeme getirdi. Nepal'deki pek çok STÖ'yü temsil eden konuşmacılar tarafından ortaya konan tavsiyelerden biri, raporlama için 35 günlük bir zaman aşımı süresini içeren dar tecavüz tanımında reform yapılmasıydı. Bu spesifik tavsiye, resmi tavsiyelerde dört Devlet tarafından dile getirilmiştir.

Bu konuda yapılan tavsiyeleri dikkate alan Nepal, süreyi 180 güne uzatmış ve daha fazla uzatılmasını değerlendireceğini belirtmiştir.

STÖ'ler ve İHS'lerin EPİ'ye katılmaları için dört neden:

1. Mekanizmanın çalışıyor olması

EPİ'nin ilk iki döngüsü boyunca mekanizmaya siyasi, ekonomik veya çatışma durumlarına bakılmaksızın BM Üye Devletleri tarafından % 100 katılım sağlanmıştır. *UPR Info'nun 2014 Beyond Promises* çalışması, ilk döngüdeki EPİ tavsiyelerinin %48'inin dönem ortasında ya tamamen ya da kısmen uygulandığını göstermiştir.⁷ İlerlemeyi sürdürmek ve mekanizmanın tam potansiyeline ulaşmasını sağlamak için , tüm EPİ paydaşlarının EPİ tavsiyelerinin etkili bir şekilde raporlanmasını ve sürdürülebilir bir şekilde uygulanmasını sağlama sorumluluğu vardır.

Sejšeller

2011 yılında *Sejšeller'e*, Kanada, Norveç, Fransa ve İspanya tarafından eşcinselliğe karşı ayrımcı hükümlerin yürürlükten kaldırılması tavsiyesinde bulunuldu. Mayıs 2016'da *Sejšeller Ulusal Meclisi*, ceza kanununda eşcinselliği suç olmaktan çıkaran bir değişikliği kabul etti. Başsavcı Ronny Govinden, uluslararası ilginin bu hamleye katkıda bulunduğunu belirtti: "Bu, ülke için bir önceliktir çünkü Sejšeller ne zaman uluslararası bir [mekanizmaya] katılsa ...bu yasayı kaldırmamızı isteyen diğer ülkelerin baskılarıyla karşılaşyoruz." ⁸

⁷ Veriler için bkz. *UPR Info*, "Beyond Promises" .

⁸ Daha fazla ayrıntı için bkz. *UPR Info'nun "Butterfly Effect"* adlı yayını.

2. EPİ aracılığıyla hükümetler ve sivil toplum bir araya getirilebilir.

EPİ tavsiyelerinin uygulanmasına yönelik bütüncül bir yaklaşım sadece tavsiye edilmekle kalmamış, aynı zamanda insan haklarının iyileştirilmesi için en sürdürülebilir yöntem olduğu da defalarca kanıtlanmıştır. Sivil toplum alanının kısıtlandığı bir dönemde, EPİ insan hakları söylemini meşrulaştırmakta ve insan hakları konularında hükümetle iletişim kurmak için bazen tek fırsatı sunmaktadır.

Tayland

EPİ için Tayland STÖ Koalisyonu 2015 yılında 100'den fazla Taylandlı aktivistin katıldığı bir etkinlikte oluşturulmuştur. Çalıştay, Tayland'ın ikinci EPİ'sine 64 STK tarafından imzalanan ortak STÖ raporunun oluşturulmasıyla sonuçlanmıştır.⁹ EPİ için Tayland STÖ Koalisyonu, Hükümetin kendilerine yaklaşım biçiminde açık bir değişim olduğunu belirtmiştir. Daha önce benzeri görülmemiş bir adım olarak koalisyon, Tayland'ın Mayıs 2016'daki ikinci EPİ'si ardından aldığı tavsiyelere ilişkin görüşlerini inceleme altındaki Devlet'e sunmaya davet edilmiştir.

3. Sivil toplum örgütleri süreç boyunca güçlendirilebilir

EPİ üzerinde çalışarak, ulusal ve uluslararası STÖ'ler bir araya getirilebilir, işbirliği ve koalisyonlarla çalışmalarını güçlendirebilir. Farklı konularda çalışan STÖ'ler ilk kez EPİ aracılığıyla işbirliği yapmıştır. Bu konu **3. Bölümde** daha ayrıntılı olarak ele alınacaktır .

4. Bir ülkedeki insan hakları sorunları hakkında farkındalığı artırmak için büyük bir fırsat sağlar

EPİ web üzerinden yayınlanmaktadır, bu da onu daha erişilebilir kılmaktadır. Ayrıca, genellikle diğer insan hakları mekanizmalarına kıyasla basında daha fazla yer alır ve bazı durumlarda parlamenterler de sürece dahil olur. Sivil toplum aktörleri EPİ'yi insan hakları konularında farkındalığı artırmak ve genel olarak insan haklarına saygı göstermesi için bir Devlet üzerinde daha fazla baskı oluşturmak için kullanabilir .

Uganda

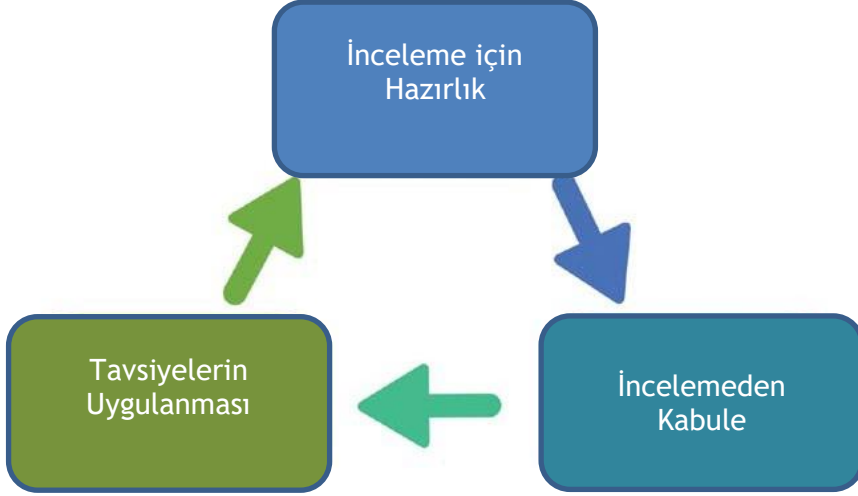
Uganda'da Kasım 2016'daki ikinci inceleme öncesinde, çeşitli STÖ'ler bölge düzeyindeki Hükümet yetkililerini, dini ve kültürel liderleri ve sivil toplum aktörlerini bir toplantıda bir araya getirdi... Kuzeydeki Kitgum bölgesinde gerçekleştirilen etkinliğe toplam 60 kişi katıldı. Bu, katılımcıların EPİ'yi ve STÖ raporları ile Uganda'ya yapılan tavsiyeler arasındaki bağlantıyı daha iyi anlamalarını sağladı. Ayrıca, çıkarılan derslerin paylaşılması ve tavsiyelerin uygulanması konusunda Hükümet ile gelecekte yapılacak çok paydaşlı işbirliğine yönelik planların yapılması için bir zemin oluşturdu. Toplantı düzenleyenler ayrıca 10.000 dinleyiciye ulaşan yerel bir radyoda Uganda'nın EPİ çalışmaları hakkında konuştu.¹⁰

⁹ a.g.e.

¹⁰ Daha fazla ayrıntı için bkz. *UPR Info*, [Step 1 Outcome Report](#).

Sivil toplum EPI'ye ne zaman ve nasıl katılabilir?

EPI, Devletin her beş yılda bir incelemeye alındığı döngüsel bir süreçtir. Süreç boyunca sivil toplum aktörleri için birden fazla giriş noktası bulunmaktadır ve bunların çoğu *UPR Info* tarafından kolaylaştırılmaktadır.

UPR Info web sitesi ve veri tabanı, EPI ile ilgili tüm ihtiyaçlar için tek durak noktası olacak şekilde tasarlanmıştır. Web sitesi sivil topluma çeşitli konularda kolay erişim sağlamaktadır: Başvurular; zaman çizelgeleri; raporlar; son tarihler; bilgi formları; en iyi uygulama örnekleri; ve tüm EPI tavsiyelerinin içeren veritabanı.

- 1. İnceleme için hazırlık** - Cenevre merkezli **inceleme** tarihi yaklaşırken, Devletler, BM kuruluşları ve diğer Paydaşlar bir kez daha sahadaki insan hakları durumuna ilişkin raporlarını sunmaya çağılır. İnceleme altındaki Devletin, ülkelerindeki insan hakları durumunun gerçekçi bir tasvirini sunmak üzere sivil toplum aktörleriyle ulusal istişareler yürütmesi kuvvetle teşvik edilmektedir.
- 2. İncelemeden Kabule** - Bu, İnceleme altındaki Devletin Ulusal Raporunu sunduğu ve diğer BM Üye Devletlerinden gelen soru ve yorumlara yanıt verdiği 3,5 saatlik Çalışma Grubu Oturumundan oluşur. Her bir İnceleme altındaki Devlet için Taslak Çalışma Grubu Raporları, incelemeden en geç bir hafta sonra yayınlanır. Yaklaşık olarak üç ila dört ay sonra, İHK genel kurul oturumları sırasında, Nihai Raporları kabul eder. Sivil toplum inceleme sırasında söz alamaz, ancak EPI raporlarının kabulü sırasında beyanda bulunabilir.
- 3. Tavsiyelerin Uygulanması** - İHK Nihai Raporu kabul ettikten sonra İnceleme altındaki Devlet, EPI tavsiyelerinin uygulanması için çalışmaya başlayabilir. sivil toplum örgütlerinin, UIHK'ların, iş dünyasının ve kilit devlet bakanlıklarının katılımını sağlayarak uygulamaya bütüncül bir yaklaşım getiren Devletler

tavsiyelerin sürdürülebilir bir şekilde uygulanmasını sağlayabilir. Devletler ve sivil toplum aktörleri ayrıca EPI döngüsünün yarısında Ara Dönem Raporlarını sunmaya teşvik edilmektedir.

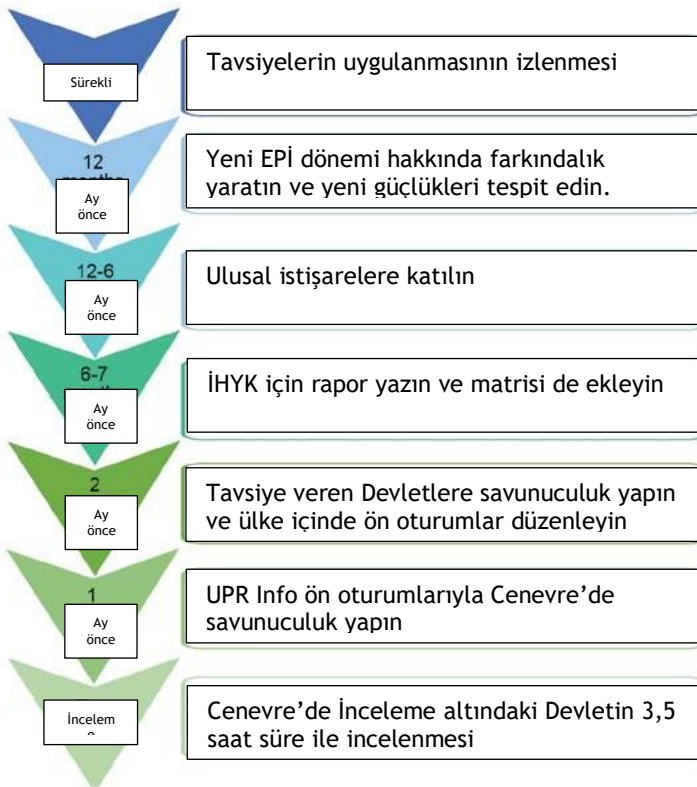

EPI'ye sivil toplum katılımı

EPI'nin temel amacı "sahadaki insan hakları durumunu iyileştirmektir". Bu rehberin bir sonraki bölümünde, sivil toplum aktörlerinin insan haklarının geliştirilmesi için tüm EPI sürecine nasıl etkili bir şekilde katılabileceklerine dair basit ipuçları verilecektir.

İnceleme için hazırlık

Her UPR döngüsü yaklaşık beş yıl sürmektedir. Cenevre'deki EPI incelemesinden bir yıl önce, tüm paydaşların dikkati EPI raporlama süreçlerine yönelmektedir.

Ulusal İstişarelere Katılım

İHK'nin 5/1 sayılı kararı, İnceleme altındaki Devlet hükümetini Ulusal Raporu "ilgili tüm paydaşlarla ulusal düzeyde geniş bir istişare süreci yoluyla" hazırlamaya teşvik etmektedir. Ulusal istişare, hükümetin EPİ konusundaki gündemini belirler ve EPİ mekanizmasından en iyi şekilde yararlanma isteğini ortaya koyar. Raporun ulusal istişarelere dayanması ve sivil toplumun endişelerini dikkate alması halinde, incelenen ülkede insan hakları hakkında sürekli bir düşünme sürecini harekete geçirebilir ve hakların geliştirilmesinde ilerici kazanımlara yol açabilir.

Ulusal istişare kilit EPİ unsurlarından biri olduğundan, farklı tematik konularda çalışan bağımsız sivil toplum temsilcileri de dahil olmak üzere çok çeşitli ulusal aktörlerin en başından itibaren sürecin farkında olması ve sürece dahil olması hayati önem taşır. Bu, incelemenin kilit insan hakları konularına odaklanmasına yardımcı olur, sivil toplumda ortaklıkları teşvik edebilir ve kilit Devlet aktörleriyle temasları ve çalışma ilişkilerini kolaylaştırır.

Aşağıdaki faaliyetler aracılığıyla sivil toplum aktörleri Ulusal Raporun sonuçlarını etkileyebilir:

- Hükümeti, ulusal raporun hazırlanmasından önce geniş kapsamlı, zamanında ve etkili ulusal istişareler gerçekleştirmeye teşvik edin. İstişareler bakanlıkları, farklı hükümet seviyelerini (örn. federal ve eyalet düzeyi), parlamenterleri ve sivil toplumu kapsamalıdır. Hükümetler şeffaf ve kapsayıcı bir istişare süreci için iyi tanımlanmış bir zaman çizelgesi izlemelidir. İstişare süreci, yorum almak için anket benzeri yazılı araçları ve taslak ulusal raporun yayınlanması ve paylaşılması gibi çevrimiçi araçları da kullanabilir.
- EPİ ile ilgili ulusal istişarelere katılın, *örneğin* hükümetin ev sahipliği yaptığı toplantılarda veya web tabanlı istişarelerde yer alın.
- Diğer paydaşları ve sivil toplum bağlantılarınızı uyarın ve ulusal istişarelere mümkün olan en geniş katılımı teşvik edin; *örneğin*, parlamenterlerin katılımı da dahil olmak üzere halka açık toplantılar ve konferanslar düzenleyin. Bu, İnceleme altındaki Devletteki insan hakları hareketini güçlendirmek için bir fırsat olabilir.
- Hükümetin ulusal raporu yayınlaması halinde bu rapor hakkında yorumda bulunun.
- EPİ süreci boyunca hükümet temaslarıyla düzenli toplantılar yapılması için çağrıda bulunun.
- UİHK'lar hükümet ve sivil toplum arasında önemli bir iletişim kanalı olabilir. UİHK'lar, kendilerine özgü yetkilerini kullanarak hükümet ve sivil toplum arasındaki diyalogu potansiyel olarak teşvik edebilirler. Ayrıca, diğer türlü EPİ sürecinde unutulabilecek marjinal grupların temsil edilmesini sağlamaya da yardımcı olabilirler .

EPI raporlarının gönderilmesi

Diğer Paydaşların Raporlarının Özeti, EPI'nin dayandığı üç ana belgeden biridir. Bu belge, STÖ'ler, UİHK'lar ve süreçteki diğer paydaşlar tarafından sunulan bilgilere dayanarak İHYK tarafından derlenir. Özet, incelenen ülkedeki insan hakları durumu hakkında "inanılır ve güvenilir" bilgiler içerir.¹¹ Paydaş raporu özetine dahil edilmek üzere bilgi sunmak, örgütünüzün EPI'ye katılmasının en dolaysız ve kapsayıcı yollarından biridir. BM ECOSOC akreditasyonu, paydaş özetine bilgi sunmak için bir gereklilik değildir. ECOSOC statüsü hakkında daha fazla bilgi için bkz. **Bölüm 4: Araç Seti**. İHYK ayrıca normalde BM ile ilişki kurmayan grup ve örgütlerden gelen raporları da memnuniyetle karşılamakta ve bunu teşvik etmektedir.

Neden başvuru yapmalısınız?

- İnceleme altındaki Devletteki temel insan hakları durumunu belirlerken diğer Devletlerin başvurabileceği bilgiler ve S.M.A.R.T (Spesifik, Ölçülebilir, Başarılabilir, Konuyla ilgili, Zamana bağlı) tavsiyeleri sağlayarak EPI Çalışma Grubundaki incelemenin sonucunu etkilemek için.
- Etkileşimli diyalog öncesinde Devletlere savunuculuk yapmalarını sağlayacak bir temel sunmak için.
- Ulusal raporu dengelemek ve insan hakları durumunun tam bir resmini ortaya koymak için.

STÖ'lerin EPI'ye sundukları raporlar anonim veya gizli olamaz; bilgiyi sunan STÖ'nün adı ve raporu çevrimiçi olarak erişilebilir olacaktır. Bu nedenle, münferit vakalara yalnızca bireylerin güvenliği ve refahı açısından bir risk söz konusu olmadığında atıfta bulunulmalıdır. Misilleme korkusu varsa, ulusal STÖ'ler uluslararası bir STK aracılığıyla bilgi sunmak isteyebilir.

Son başvuru tarihleri incelemeyi yaklaşık 6-8 ay öncesidir ve belgeler İHYK'ya çevrimiçi bir sistem aracılığıyla sunulmalıdır. Belirli yönergeler, resmi bilgi bağlantıları ve raporlar için son tarihler **Bölüm 4: Araç Seti**'nde ayrıntılı olarak açıklanacaktır.

Neler dahil edilmeli?

Başvurular, İHYK tarafından yayınlanan rehberlere uygun olmalıdır.¹² Bu teknik rehberlerde, EPI mekanizması ile başarılı bir şekilde nasıl ilişki kurulacağına dair çok açık yönergeler bulunur. Rehberler, aşağıdaki gibi biçim kısıtlamalarını yinelemektedir:

- Sözcük sınırları: Tek örgüt için 2.815 sözcük ve ortak rapor için 5.630 sözcük;

¹¹ Daha fazla bilgiye [İHYK web sitesinden](#) ulaşılabilir.

¹² Üçüncü döngü öncesinde İHYK, STÖ'lerin EPI raporlarını yazarken uymaları gereken [Yeni Teknik Rehberler](#) yayınlamıştır.

- Son tarihler: Genellikle incelemeden yaklaşık 6-8 ay önce;
- Tercih edilen diller: İngilizce, Fransızca veya İspanyolca raporlar.

Bazı bilgiler eklerde yer alabilir ve referanslar için dipnotlar kullanılabilir, ancak bunlar herhangi bir önemli bilgi içermemelidir. Belge aynı zamanda uygun içeriğe ilişkin pratik öneriler de sunmaktadır, örneğin: Tartışılan tavsiyelerin açıkça tanımlanması ihtiyacı, Devletlerin EPI'ye götürmesi için taslak S.M.A.R.T tavsiyeleri (aşağıda açıklanmıştır) ve önceki tavsiyelerin uygulanmasına yeniden odaklanma.

EPI'nin üçüncü döngüsü için, yazılı raporların etkisini artırmak amacıyla, İHYK Diğer Paydaşlar için yeni Rehber İlkeler geliştirmiştir¹³ ve "EPI'nin 3. döngüsü sırasında incelenen ülkelerin tavsiyeleri matrisi"ni tasarlamıştır.¹⁴ Matrisin amacı, İnceleme altındaki Devlette gerek desteklenen gerekse not edilen önceki tavsiyeler için uygulama düzeyi hakkında kesin ve spesifik bilgi toplamaktır. Bu bilgiler İHYK tarafından diğer paydaşların verdikleri bilgilerin özetine ilişkin belgenin hazırlanmasında kullanılacaktır. Tüm "diğer paydaşların" yazılı raporlarına ek olarak kendi ülke matrislerini indirmeleri, tablodaki son sütunu doldurmaları teşvik edilir, sözcük sayısı sınırı buraya eklenen yorumlardan etkilenmez. Matris, alınan tavsiyelerin temalara göre listelenmesini sağlar ve ayrıca "Uygulama düzeyi hakkında değerlendirme/yorumlar" için yer açar. Teknik Rehberlerin 5. Bölümünde yeni matrislerin başka faydaları daha ayrıntılı olarak açıklanmakta ve "son incelemeden bu yana yaşanan gelişmeler ve diğer insan hakları sorunları" hakkında bildirimlere duyulan ihtiyaç yinelenmektedir.¹⁵ Matrisler ayrıca paydaşları, tavsiyelerin uygulanmadığı durumlarda "teknik işbirliğinin güçlüğü veya gereklerini" belirlemeye teşvik etmektedir.

Bir önceki döngüdeki tavsiyelerin uygulanma durumunu değerlendirmek için İHYK'nin STÖ Bildirim Matrisini kullanın. Bu raporunuza eklenebilir ve sözcük sayısına dahil değildir. Daha fazla bilgi için bu Rehberde çevrimiçinde ulaşılabilir ve matrisler İHYK'dan temin edilebildiğinde *UPR Info* web sitesine yüklenecektir.¹⁶

¹³ Yeni Rehber İlkeler hakkında daha fazla bilgiye internet üzerinden ulaşabilirsiniz.

¹⁴ Matrisler tablosuna İHYK web sitesinden ulaşılabilir.

¹⁵ Teknik Rehberler.

¹⁶ <https://www.upr-info.org/en/how-to/documentation-for-ngos/participation-at-the-un> adresinde ve belirli ülke sayfalarında <https://www.upr-info.org/tr/review> bulunabilir.

EPI Tavsiyelerinin Hazırlanması

EPI'ye uygulanan S.M.A.R.T yöntemi, kesin ve eylem odaklı tavsiyeler yazmak için faydalı ölçütler getirir.¹⁷ Bunlar; spesifik, ölçülebilir, ulaşılabilir, konuyla ilgili ve zamana bağlı olmalıdır.

Cenevre'deki inceleme sürecinin en önemli sonucu etkili tavsiyelerdir. Tavsiyeler, S.M.A.R.T formülüne bağlı kalırlarsa, uygulamanın veya eksikliğin ölçülebilmesini ve bir sonraki incelemede raporlanabilmesini sağlayabilir. S.M.A.R.T tavsiyeleri hakkında daha fazla bilgi **Bölüm 4**'te yer almaktadır:

S.M.A.R.T tavsiyeleri STÖ raporuna dahil edilmelidir çünkü kesin ve eylem odaklı tavsiyelerdir:

▮ **Uygulaması daha kolaydır:** İnceleme altındaki Devlet için muğlak tavsiyelerin yorumlanması ve dolayısıyla uygulanması oldukça zordur. Kesinlik taşıyan bir tavsiye, inceleme altındaki Devlettten hangi eylemin beklendiğini açıkça ortaya koyacaktır.

▮ **İzlemesi daha kolaydır:** Uygulanıp uygulanmadığına dair evet ya da hayır demenin mümkün olduğu kesin bir tavsiye, değerlendirmeyi kolaylaştıracak ve hesap verebilirliği arttıracaktır.

Tavsiyelerin spesifik (belirli) olmasını daha iyi analiz edebilmek için Vermont Üniversitesi'nden (ABD) Profesör Edward R. McMahon, *UPR Info*'nun desteğiyle her bir tavsiyenin talep ettiği eylemi analiz etmeye ve bir kategori atfetmeye karar vermiştir. Bu kategorizasyon, tavsiyeleri 1'den (asgari eylem) 5'e (spesifik eylem) kadar bir ölçekte sıralamaktadır .

Tavsiyelerin spesifik (belirli) olması EPI 1. döngüsünden 2. döngüsüne artmıştır ve Devletler üçüncü döngüde tavsiyelerin etkili bir şekilde uygulanmasını ve takibini sağlamaya odaklandıkça bu eğilimin devam etmesi olasıdır.

¹⁷ S.M.A.R.T Tavsiyeleri ile ilgili daha fazla bilgi *UPR Info*'nun "Guide for Recommending States" yayınında bulunabilir.

1

Tavsiye veren Devletlere yönelik tavsiyeler, ya da inceleme altındaki Devlete teknik yardım talep etmesi ya da bilgi paylaşması konusunda çağrıda bulunma.

2

Devamlılığı vurgulayan tavsiyeler
(Kullanılacak fillere dair örnekler; devam etmek, sürdürmek, takip etmek, sebat etmek)

3

Değişimi dikkate almayı sağlayacak tavsiyeler
(Kullanılacak fillere dair örnekler; analiz etmek, öngörmek, incelemek, araştırmak, düşünmek, yenilemek, gözden geçirmek)

4

Genel bir unsur içeren eylemlere dair tavsiyeler
(Kullanılacak fillere dair örnekler; ele almak, teşvik etmek, eğilmek, sağlamak, teminat altına almak, yoğunlaştırmak, yaygınlaştırmak, hızlandırmak, güçlendirmek, harekete geçmek, önlem almak veya yönelmek)öngörmek, incelemek, araştırmak, düşünmek, yenilemek, gözden geçirmek)

5

Belirli bir eylemi içeren tavsiyeler
(Kullanılacak fillere dair örnekler; yürütmek, geliştirmek, ortadan kaldırmak, kurmak, araştırmak, gerçekleştirmek. Bazı hukuki fiiller: iptal etmek, kabul etmek, değiştirmek, uygulamak,

İHYK özeti neleri içerir?

Bir STÖ raporunun özete dahil edilmek üzere değerlendirilebilmesi için **inandırıcı ve güvenilir** olması gerekir. İHYK'nin STÖ'ler tarafından sağlanan bilgileri kontrol edecek zamanı olmayabilir, bu nedenle aldıkları bilgilere güvenmeleri gerekir.

Ortak bir rapor, STÖ'lerin bilgilerinin güvenilirliğini ve görünürlüğünü artırır, dolayısıyla özette yer alma olasılığını yükseltir. Bu durum özellikle İHYK tarafından tanınmayan ulusal STÖ'ler için geçerlidir.

STÖ'lar teknik bir dil ve somut örnekler kullanılmalıdır; çünkü bu, raporun ilk elden bilgi ve verilere dayandığını gösterecektir. Belirlenen öncelikli konulara ilişkin ikincil kaynaklardan bilgiler ve destekleyici kanıtlar, referans olarak sunulmak üzere başvuru eklenebilir.

Bilgilerin özete dahil edilme şansını artırmak için STÖ'ler her bir konu hakkında aşağıdaki bilgileri sağlamalıdır :

- Önceki EPI döngülerinde konuyla ilgili yapılan tavsiyelerin uygulanmasına ilişkin bilgi.

- Aksaklıkların yanı sıra Devletin başarıları ve en iyi uygulamalar da dahil olmak üzere konuyla ilgili güncellemeler.
- İnceleme altındaki Devlet için taslak S.M.A.R.T tavsiyeleri.

Ortak mı yoksa tek örgüt tarafından mı sunulmalı?

Gerek tek örgüt gerekse ortak tarafından sunulan raporlar İHYK tarafından değerlendirilir, ancak her birinin avantajları ve dezavantajları vardır. Bir STÖ'nün tek başına sunduğu rapor, dipnotlar ve ekler hariç olmak üzere **2.815 sözcük** ile sınırlıdır. Bir STÖ koalisyonu (iki veya daha fazla STÖ) tarafından sunulan ortak bir rapor **5.630 sözcük olabilir**. Bir STÖ sadece bir bireysel rapor sunabilir yapabilir ancak sınırsız sayıda ortak raporun parçası olabilir.

Ortak STÖ raporu:

- STÖ raporunun görünürlüğünü ve güvenilirliğini ve bilgilerin İHYK raporuna dahil edilme şansını artırır.
- STÖ'lerin bireysel kapasitelerinden bağımsız olarak EPI'ye katılmak için kaynaklarını bir araya getirmelerine olanak sağlar.
- Savunuculuk ve takip için gerekli olduğu üzere daha geniş bir ulusal sivil toplum ağıyla işbirliğini güçlendirme fırsatı sağlar.

Ermenistan

Ermenistan'ın 2010 yılındaki ilk EPI'si öncesinde OSF Ermenistan, ulusal STÖ EPI koalisyonunun ortak raporunu koordine etmiştir. Gayri resmi koalisyon, Devletin ikinci EPI'si için de bir rapor hazırlamaya karar verdiğinde, OSF Ermenistan ortaklarını ve diğer örgütleri taslak hazırlama sürecine katılmaya davet etmiştir. Sürecin etkinliğini ve kapsayıcılığını en üst düzeye çıkarmak için, tematik çalışma grupları ilgili tavsiye kümeleri üzerinde çalışmıştır.

Bireysel STK raporu:

- Metnin diğer STÖ'lerle müzakere edilmesini içermediği için daha hızlı hazırlanabilir.
- STÖ'nün gündeme getirmek istediği kilit konularda uzlaşma gereğini ortadan kaldırır.
- Bir veya daha fazla spesifik konuya odaklanabilir, bu da İHYK'nin öncelikleri görmesini kolaylaştırır.
- Örgütünüz İHYK tarafından biliniyorsa ve sağladığınız bilgilere güveniyorlarsa raporunuz etkili olur.

Global Initiative to End All Corporal Punishment of Children (Çocuklara Yönelik Her Tür Bedensel Cezaya Son Verilmesi için Küresel Girişim), bedensel cezalandırmanın yasallığı konusunda incelenen her ülke için iki sayfalık bir rapor gönderir ve İHYK özetinde her zaman yer alır.

STÖ'ler bireysel veya ortak başvuru arasında seçim yapmak zorunda değildir. Bireysel bir rapor hazırlayabilir ve istedikleri kadar ortak rapora katılabilirler. Sorunlarını iletmek için en etkili yolun hangisi olacağına karar vermek STÖ'lere kalmıştır.

Rapor hazırlama ve sunma süreci yoğun zaman ve enerji gerektirebilir ve bireysel ya da ortak rapor hazırlamanın avantaj ve dezavantajları vardır, ancak EPİ'nin bu aşamasında İHYK'ya rapor sunmak, mekanizmanın İnceleme altındaki Devletin insan hakları durumunu etkili bir şekilde incelemesi için kilit öneme sahiptir. *UPR Info* EPİ sürecinin bu aşamasında STÖ'lere rehberlik etmek için STÖ'lerle birlikte çalışmakta ve ulusal STÖ'ler ile İHS'leri rapor taslakları hazırlamak üzere bir araya getirmek üzere tasarlanmış STÖ Başvuru Çalıştayları düzenlemektedir. Bu çalıştaylar, süreç daha önce katılmış olanların iyi uygulamalarını paylaşmaları ve tematik çalışma gruplarının rapor taslaklarını hazırlamaları için bir fırsattır. Çalıştaylar ayrıca EPİ'nin sonraki aşamaları öncesinde STÖ işbirliğinin önünü açmaktadır.

Tayland

2015 yılında *UPR Info*, EPİ raporlarının hazırlanması konusunda ulusal Tayland STÖ'leri ile birlikte çalışmış ve daha sonra EPİ süreci boyunca STÖ faaliyetlerini etkin ve yapıcı bir şekilde koordine etmek için "EPİ için Tayland STÖ Koalisyonu"nun kurulmasını desteklemiştir. Bu, koalisyonun 64 STÖ tarafından desteklenen ortak bir rapor metni hazırlamasını sağlamıştır.

Ulusal bir STÖ koalisyonunun ortak raporundan elde edilen verilerin İHYK özetine yansıtılması daha olasıdır. Ortak başvuruların daha güvenilir olduğuna inanılır ve Devletler her bir örgütün güvenilirliğini sorgulamak zorunda kalmadıkları için daha kabullenici olurlar.

STÖ raporunu gönderdikten sonra ne olur?

STÖ raporu alındıktan sonra, İHYK başvurunun kendi teknik kılavuzuna uygun olup olmadığını kontrol edecektir. Kontrolde geçenler için geçerli olmak üzere, İHYK, STÖ'lerden ve diğer paydaşlardan aldığı tüm raporlardan seçtiği bilgileri paydaşların özet raporunu oluşturmak için kullanır. STÖ'lar tarafından sunulan raporlar daha sonra hem *UPR Info*'nun ülkeye özel sayfalarında ve hem de İHYK web sitesinde yayınlanır.

Ülke İçi Ön Oturumların Düzenlenmesi

Ülke İçi Ön Oturumlar, ulusal STÖ'ler ile İnceleme altındaki Devletteki büyükelçilikler arasındaki etkileşimli toplantılardır. Ulusal EPİ paydaşları arasında geniş istişareler yapılmasını sağlar ve Cenevre'deki inceleme öncesinde ulusal STÖ'ler ile büyükelçilikler arasındaki sürdürülebilir bağları güçlendirir. Büyükelçilikler EPİ'de güçlü müttefiklerdir ve STÖ'lerin faaliyetleri için siyasi destek ve fon sağlayabilirler. Büyükelçilikler, özellikle kendi ülkeleri tarafından yapılan tavsiyelerle ilgili uygulamalara dair kanıt toplamaya ilgilidir. Dolayısıyla, bu durum STÖ'lerin, özellikle de raporlama kapasitesiyle çalışanların meşruiyetini artırabilir ve STÖ'leri olası misillemelere karşı koruyabilir.

UPR Info, Myanmar, Tanzanya, Tayland ve Uganda'da Ülke İçi Ön Oturumlar düzenleyerek yerel insan hakları savunucularına diplomatlara endişelerini dile getirebilecekleri bir platform sağlamıştır. Bu sayede Tavsiye veren Devlet tarafından formüle edilen tavsiyelerin yerel gerçekleri ve toplum ihtiyaçlarını yansıtması sağlanmıştır.

Ülke içi Ön Oturumlar, daha fazla sayıda STÖ'nün EPİ'de savunuculuk faaliyetlerinde bulunması için bir platform sağlayabilir. Uganda'da 25 STÖ söz alarak insan hakları konusundaki endişelerini sınırlı sayıda büyükelçilikle paylaşabilmiştir. Cenevre'de daha az sayıda STÖ konuşma fırsatı bulmaktadır, ancak yaklaşık 25-30 Daimi Temsilcilikten oluşan daha geniş bir dinleyici kitlesi bulunmaktadır. Ülke İçi Ön Oturumlar, incelemiden bir ay önce Cenevre'de düzenlenen *UPR Info* Ön Oturumlarını tamamlayıcı niteliktedir (Cenevre Ön Oturumları hakkında daha fazla bilgi için aşağıya bakınız).

UPR Info, bazı ülkelerde başkentte nispeten az sayıda büyükelçilik bulunduğunu kabul etmektedir. Bu nedenle, Ülke İçi Ön Oturum, büyükelçiliklerin daha yoğun olduğu komşu bir ülkenin başkentinde yapılacak bir Ön Oturum ile tamamlanabilir, hatta ikame edilebilir. Myanmar örneğinde, ulusal STÖ'lerin mümkün olan en geniş kitleye ulaşmasını sağlamak amacıyla hem Yangon, Myanmar'da hem de Bangkok, Tayland'da bir Ülke İçi Ön Oturum düzenlenmiştir.¹⁸

Savunuculuk faaliyetlerinin yürütülmesi ve farkındalığın artırılması

EPİ döngüleri boyunca ve arasında sürekli savunuculuk, mekanizmayı hükümetin gündeminde tutmak ve insan hakları konularında farkındalığı artırmak için kritik öneme sahiptir.

Cenevre'deki EPİ incelemesinden önce, savunuculuk genellikle STÖ'lerin yaklaşan incelemede belirli bir Devlet veya konuyla ilgilenen Tavsiye veren Devleti etkilemek için yaptıkları çalışmalarını ifade eder. Sivil toplum aktörlerinin ulaşma hedefi güttükleri Tavsiye veren Devlet ile etkili bir savunuculuk yapması kritik önem taşır, zira bu sayede öncelikli konularının EPİ'nin ileri düzey sorularına ve tavsiyelerine dahil edilmesi sağlanabilir.¹⁹

UPR Info'nun, EPİ'de yapılan tüm tavsiyeler için <https://www.upr-info.org/database/> adresinde bir veritabanı bulunuyor. İlgilendiğiniz konularda daha önce tavsiyelerde bulunmuş olan Devletleri belirlemek için veri tabanına bakabilirsiniz.

Cenevre'deki Daimi Temsilciliklere, EPİ veya İnsan Hakları Konseyi ile ilişkilerini yöneten diplomat aracılığıyla, bir toplantı düzenlemek veya savunuculuk belgelerini iletmek için yaklaşın. Tüm Daimi Temsilciliklerin iletişim bilgilerini <http://www.unog.ch> adresinde bulabilirsiniz.

Çok sayıda STÖ başvurusu olması nedeniyle, listelenen tüm konular İHYK özetlerine dahil edilmez veya Çalışma Grubu üyelerinin dikkatine sunulmaz. Bu nedenle, etkileşimli diyalog sırasında ilgi duyulan konuların gündeme getirilmesini sağlamak için savunuculuk sürecin önemli bir parçasıdır.

¹⁸ Ülke içi Ön Oturum hakkında daha fazla bilgi *UPR Info* web sitesinde bulunabilir.

¹⁹ Ön sorularla ilgili daha fazla bilgi *UPR Info*'nun *Guide for Recommending States* yayınında bulunabilir.

Tavsiye veren Devlet tavsiyelerini oluşturmadan önce bilgilerin başkente ve Cenevre'deki misyona gönderilmesi gerektiğinden, STÖ'ler inceleme tarihinden yaklaşık 3 ila 4 ay önce büyükelçilikler aracılığıyla İnceleme altındaki Devlette lobi faaliyetlerinde bulunmalıdır.

Lobi faaliyetleri de inceleme tarihinden yaklaşık bir ay önce Cenevre'de gerçekleştirilebilir ve bu iyi bir karar olur. *UPR Info*, STÖ savunuculuğunu kolaylaştırmak için Cenevre'de Ön Oturumlar da düzenlemektedir; bu program bu rehberin bir sonraki bölümünde ele alınmaktadır.

UPR Savunuculuk Bilgi Notları

UPR Info, STÖ'lerin gerek İnceleme altındaki Devlette gerekse Cenevre'de lobi faaliyetlerinde bulunurken STÖ'lerin EPI Savunuculuk Bilgi Notları hazırlamalarını tavsiye etmektedir. Başta EPI koalisyonları olmak üzere, ulusal sivil toplum arasında güçlü bir eşgüdümün olduğu bazı ülkelerde STÖ'ler bu belgeleri kolektif olarak hazırlamaktadır.

Bilgi Notları, her biri belirli bir insan hakları temasına odaklanan ayrı belgelerden oluşan bir seridir. Belgeler seri olarak, belirli konuların Devletin önceki EPI'lerine nasıl yansıtıldığı da dahil olmak üzere, ülkedeki insan hakları durumuna ilişkin kapsamlı bir genel bakış sunmaktadır. En önemlisi, bilgi formları öncelikli konulara odaklanmakta ve her biri için yaklaşık 4 veya 5 spesifik soru ve taslak tavsiyeleri bir veya iki sayfalık kısa bir belgede sunmaktadır. Bu tavsiyeler ve sorular sivil toplumun EPI'de gündeme getirilmesini istediği sorulardır ve bu Tavsiye veren Devlet delegelerinin bunları beyanlarına kolayca dahil etmelerini sağlayacaktır.

EPI bilgi notları fikri, 2015 yılında Devletin EPI'si öncesinde Moğolistan İnsan Hakları STK Forumu tarafından ortaya atılmış ve ülkenin Ön oturumunda başarılı olduğu kanıtlanmıştır. O zamandan bu yana Avustralya, Hindistan, Moldova, Myanmar, Tayland, Uganda ve Venezuela da dahil olmak üzere çeşitli Devletlerden sivil toplum grupları da aynı yolu izlemiştir. Devletlerin bilgi notlarına ilişkin geri bildirimleri son derece olumlu olmuştur; delegeler özellikle yayınların tutarlılığı ve netliğinden etkilenmişlerdir; her bir konu ilgili bilgi notunun başında bir bağlamı ile birlikte verilmekte ve ardından ilgili tavsiyeler sıralanmaktadır.²⁰

Bölüm 4: Araç Seti'nde bir Savunuculuk Kontrol Listesi verilmiştir:

UPR Info'nun Ön Oturumlar Programına Katılım

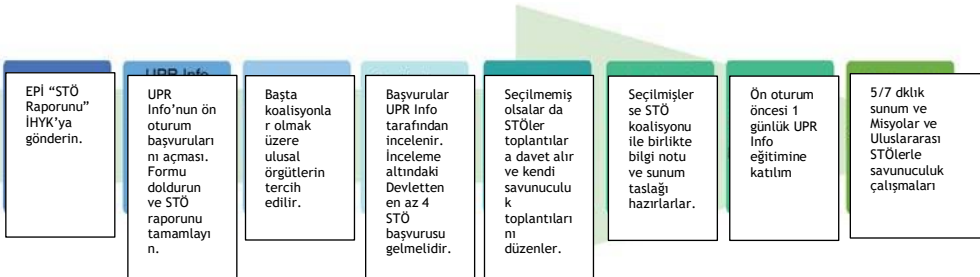
UPR Info, Daimi Temsilciliklere ve sivil topluma fayda sağlayacak iki ana hedef doğrultusunda 2012 yılında Ön Oturumlar Programını oluşturmuştur:

■ EPI'de aşağıdan yukarıya savunuculuğun desteklenmesi.

Ön oturumlar, tabandan gelen ve ulusal seslerin bilgi ve deneyimlerini uluslararası toplumun dikkatine sunmaları için benzersiz bir işlev görmektedir. Ön oturumlara katıldıktan sonra kendi ülkelerine dönen sivil toplum sözcüleri, EPI sürecini sahiplendiklerini ve bu sürece yakın ilgi duyduklarını hissetmektedirler. Ayrıca, Ön Oturum deneyimlerini meslektaşları ve toplulukları ile paylaşma eğilimindedirler; bu da EPI'nin yaygınlaşmasına ve bu konuda tüm hak sahipleri için yaratabileceği etkiye dair farkındalığın artmasına yardımcı olur.

■ Daimi Temsilciliklere ilk elden bilgi kaynaklarının sağlanması.

Ön oturumlar, sivil toplumun tek bir forumda birden fazla Daimi Temsilcilikle temas kurarak zaman ve kaynak tasarrufu yapması için önemli bir fırsattır. Çok sayıdaki yazılı EPI raporuyla karşılaştırıldığında, Ön Oturumlar sivil toplum aktörlerinin insan hakları tanıklıklarını sunarak bilgileri hayata geçirmektedir. Daimi Temsilcilikler ayrıca UPR Info'ya önceden soru gönderebilirler, moderatör bu

²⁰ Daha fazla bilgi UPR Info'nun Pre-sessions yayınında bulunabilir.

soruları Ön Oturumlar sırasında sivil toplum adına sözcülerine sorar. Sorular, önceki tavsiyelerin uygulanma düzeyi ve daha geniş insan hakları bağlamı hakkında bilgi edinme fırsatı sunar.

UPR Info, sahadan gelen seslere azami ölçüde yer vermek amacıyla ulusal STÖ'lerin ve STÖ koalisyonlarının Ön Oturum panellerine katılımına öncelik vermeye çalışmaktadır.

Ruanda

Ruanda'nın ikinci döngüsü öncesinde yapılan Ön Oturum sırasında, yerli Batwa halkının bir üyesi, ülkedeki topluluğunun yaşadığı marjinalleşmeyi anlattı. Batwa nüfusu geleneksel topraklarından mahrum bırakılmıştı ve ormancılığa dayalı yaşam tarzları yok edilmişti.

Sonuç olarak nüfusun % 87'si aşırı yoksulluk içinde yaşamaktadır. Buna ek olarak, Batwaların rehabilitasyonunu desteklemek için ne yasal başvuru yollarına ne de programlara erişim söz konusu. İlk döngüde Batwaların hakları konusunda sadece üç tavsiyede bulunulmuşken, ikinci döngüde bu konu çok daha görünür hale gelmiş ve toplam dokuz tavsiyede bulunulmuştur.

İnceleme ve İHK tarafından Kabul

UPR incelemeleri ve müteakip raporların kabulü yaklaşık dört aylık bir sürede gerçekleşir. Bu süre zarfında sivil toplum aktörleri ve BM Üye Devletleri için EPI aracılığıyla insan haklarının nasıl daha fazla ilerletilebileceğini tartışmak ve etkileşimde bulunmak için birçok fırsat bulunmaktadır.

İnceleme sırasında

Yukarıda açıklandığı üzere, Çalışma Grubu Oturumu sırasında sadece BM Üye Devletleri söz alabilse de, ECOSOC statüsüne sahip STÖ'ler salonda bulunabilmektedir. Bu nedenle pek çok sivil toplum aktörü EPI'nin bu aşamasına katılmayı zaman ve kaynak açısından akıllıca olmayan bir yatırım olarak görebilir. Ancak, STÖ'lerin incelemeler sırasında EPI üzerinde etkili olabilmeleri için birçok yol bulunmaktadır.

OLASI EYLEMLER	FAYDALAR	DİKKAT EDİLMESİ GEREKENLER	İPUÇLARI
Cenevre'de düzenlenen EPI ÇG Oturumuna katılın.	<ul style="list-style-type: none"> • İncelemeyi sosyal medya kanallarında izleyin. • Sempatik Tavsiye veren Devletlerle temas kurun. • Devlet heyeti ile temas kurun. • Uluslararası STÖ'ler ve ortak örgütlerle temas kurun. 	<ul style="list-style-type: none"> • Söz alamadığınızda pahalıya mal olur. • Yoğun EPI takvimi göz önüne alındığında Devletlerle toplantı düzenlemek zor olabilir. 	<ul style="list-style-type: none"> • UPR Info'nun sosyal medyasını takip edin. • Cenevre merkezli ortaklardan toplantıları izlemelerini ve toplantılara katılmalarını isteyin.
BM web yayını canlı olarak veya daha sonra ülke içinde izleyin/yayınlayın.	<ul style="list-style-type: none"> • Süreç hakkında farkındalık yaratmak için bu fırsatı kullanın. • Taslak rapor yayınlanmadan önce tavsiyelerin öğrenin. • Yayını izlerken, EPI ve STÖ bağlarını geliştirmek için diğer sivil toplum aktörlerini ağırlayın. • İncelemeye daha uygun bir zamanda erişin. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sınırlı internet bağlantıları nedeniyle canlı yayınlarda sorun olabilir. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bir yayın izleme etkinliğine ev sahipliği yapıyorsanız, teknik arızalara karşı alternatif planlarınız olsun. • Etkinliği bir gün sonra, web yayını hazır olduğunda düzenleyin. • Yayın izleme etkinliğine katılan herkesin iletişim bilgilerini ve çalışma alanlarını kaydedin.
Ülke içinde duruma ilgili etkinlikler düzenleyin/etkinliklere katılın.	<ul style="list-style-type: none"> • Sorunlar ve ülkeye özgü bağlam hakkında farkındalığı artırmaya devam edin. • Cenevre merkezli uluslararası sivil toplum ile bağlantı kurun. 	<ul style="list-style-type: none"> • EPI konusundaki farkındalık eksikliği nedeniyle katılım düşük olabilir. • EPI beyanları bu aşamada nihai hale getirildiği için etki sınırlıdır. 	<ul style="list-style-type: none"> • Etkinlikler planlanıyorsa, etkinliğe dikkat çekmek için Büyükelçiler gibi çeşitli konuşmacılar veya video bağlantısı yoluyla Cenevre merkezli panelistler dahil edilmelidir.
Cenevre'de ve/veya ülke içinde basın brifingleri ve açıklamaları.	<ul style="list-style-type: none"> • Basın bülteni yazılması öncelikli konulara odaklanılmasını sağlar. • Medya kuruluşlarına etkinlikle ilgili anlaşılabilir bilgi sunar. 	<ul style="list-style-type: none"> • Muhabir/medya kuruluşu mekanizma hakkında temel bilgilere sahip olmadığında yanlış haberler yapılabilir. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gazetecilere brifing verin. • Medya kuruluşlarını UPR Info liderliğindeki eğitime davet edin.

İnceleme ve İHK tarafından kabul aşamaları arasında

İncelemenin ardından ve Çalışma Grubunun Taslak Raporunun kabul edilmesinden önce, İnceleme altındaki Devlet, Başkentten gelen talimatlar doğrultusunda, desteklenen, not edilen veya beklemede bırakılan tavsiyeleri belirterek tavsiyelere ilk yanıtları verir. Bu noktada rapor resmen kabul edilmiş olacağından, İnceleme altındaki Devletin tavsiyelere nihai yanıtlarını vermek için birkaç ay sonra raporun İHK'de kabul edilmesine kadar süresi vardır. Bu dönemde sivil toplum aktörleri, tavsiyelerin kabul edilmesini etkilemek için öncelikle İnceleme altındaki Devlet hükümeti ile ama aynı zamanda UİHK'lar, kalkınma kuruluşları ve büyükelçiliklerle de ilişki kurabilir.

STK Strateji Çalıştayı

İnceleme sonrasında *UPR Info*, sivil toplumu Cenevre'de alınan tavsiyeleri tartışmak üzere bir araya gelmeye teşvik eder ve böylece EPI'nin hazırlık aşamasında kurulan bağlantıları geliştirir. Bu aşamada, EPI tavsiyelerinin birçoğunun askıda kalması muhtemeldir. Bu, kabul edilmeleri için savunuculuk yapmanın tam zamanıdır. STÖ'ler bu çalıştaylar sırasında, potansiyel olarak tematik kümeler halinde, İnceleme altındaki Devletten ideal ve beklenen tepkilerini, kabulden önce lobi stratejilerini ve önerdikleri uygulama planını tartışabilirler. Bu uygulama planı geliştirildikten sonra, kapsayıcı ve sürdürülebilir uygulamayı teşvik etmek için plan hükümet ve UİHK'lar ile paylaşılabilir .

Uygulama Stratejisi ve Matrisi. Tematik kümeler halinde çalışan STÖ'ler, kilit aktörleri ve EPI'nin üçüncü aşamasında oynayabilecekleri rolleri belirleyerek, hem hükümet nezdinde lobi yapmak hem de tavsiyelerin uygulanması için bir strateji geliştirmelidir. Tüm tavsiyeler tartışıldıktan sonra STÖ'ler, gerekli hükümet eylemlerini, sorumlu bakanlıkları ve başarılı tavsiye göstergelerini daha ayrıntılı olarak açıklayan ortak bir Uygulama Matrisi oluşturabilir.

Uganda

Uganda'nın Kasım 2016'daki EPI incelemesinin ardından *UPR Info*, Uganda İnsan Hakları Ağı (HURINET), BM İHYK Uganda, Defend Defenders ve Lutheran World Federation Uganda ile birlikte "*EPI Tavsiyeleri için uygulama planları ve eylem stratejileri geliştirmek için STÖ Çalıştayı*" düzenledi. Bu etkinlikte Kadın Hakları Kümesi, Ugandalı kadın örgütlerinin önerdiği taslak tavsiyenin nihayetinde Almanya tarafından Uganda'ya sunulduğunu büyük bir memnuniyetle not etmiştir ; "Aile hukukunda kadınlara yönelik ayrımcılığa son vermek için 2009 Evlilik ve Boşanma Yasa Tasarısını hızla yasalaştırın ve hem kadınlar hem de erkekler için eşit miras haklarını teşvik eden yeni bir Miras Yasasını yürürlüğe koyun". Uganda Hükümeti bu tavsiyeyi askıda bırakmıştır, bu nedenle Kadın Hakları Kümesi bu çalıştayda bir Uygulama Stratejisi geliştirmek ve hükümet nezdinde lobi faaliyetleri yürütmek için planlar oluşturmak üzere çalışmıştır. Kadın Hakları Kümesi bu fırsatı değerlendirerek, kabul aşamasından önce tavsiyenin kabul edilmesi için nasıl savunuculuk yapılacağına ilişkin bir strateji geliştirmiştir.

Strateji çalıştayları yoluyla sivil toplum aktörleri arasında işbirliğinin geliştirilmesinin yanı sıra, STÖ'ler Cenevre'de EPI Çalışma Grubu Raporu'nun kabul edilmesinden önce aşağıdaki hususları da dikkate almalıdır:

- **Bir konu veya tavsiye hakkında uzmanlığınızı paylaşın.** Tercih ettiğiniz önerileri desteklemeleri için hükümetinizle iletişime geçin ve neden desteklemeleri gerektiğine dair gerekçelerinizi sunun. Bir EPI tavsiyesine dair kendi uzmanlığınızı paylaşarak hem o tavsiyeyi geliştirir hem de örgütünüzün profilini güçlendirirsiniz.
- **Tekerleği baştan icat etmeye kalkmayın.** Bakanlara yazılan mektuplar, kamuoyu açıklamaları, medya kampanyaları veya hükümet yetkilileriyle yüz yüze görüşmeler benzeri en etkili bulduğunuz araçları kullanın.
- **Tercih ettiğiniz tavsiyeleri yapan Devletlerle doğrudan iletişime geçin.** Onları, kritik bulduğunuz tavsiyeleri kabul etmesi için hükümetinize baskı yapmaya teşvik edin.
- **Medya ile birlikte çalışın.** Tavsiyeleri yerel dillere tercüme edin ve belirli tavsiyelerin yanı sıra bunların takibi için önerdiğiniz yaklaşımı kamuoyuna duyurun. Medyada yer alan haberler, tavsiyelerin ele alması beklenen belirli insan hakları sorunlarının ayrıntısıyla açıklanmasında yardımcı olabilir.

Moğolistan

Moğolistan ve Malavi'de STÖ'ler, Hükümetin daha fazla sayıda tavsiyeyi kabul etmesi için başarılı bir şekilde savunuculuk yapmıştır. Moğolistan'da Hükümet, STÖ'lerin savunuculuk çalışmaları sayesinde bekleyen tavsiyelerin %91'ini kabul etmiştir.

STÖ'ler, İHK genel kurulunda kabul edilmeden önce, özellikle uluslararası taahhütler ve yükümlülüklerle ve en önemlisi de sözleşme organlarının sonuç gözlemleriyle uyumlu olan tavsiyeler konusunda İnceleme altındaki Devletin tutumunu değiştirmesi için lobi yapabilir.

İnceleme Altındaki Devletler EPI tavsiyelerini reddedemez.

Sıklıkla söylenenin aksine, İnceleme altındaki bir Devlet teknik olarak EPI tavsiyelerini "reddedemez". Sadece hangi tavsiyelerin "Devletin desteğine sahip olduğunu" ve hangilerinin "not edildiğini" belirtebilir. İkisi arasındaki tek fark, İnceleme altındaki bir Devlet bir tavsiyeyi desteklediğini belirttiğinde, bir sonraki incelemeden önce bu tavsiyeyi uygulamak için siyasi bir taahhütte bulunur. Bununla birlikte, Devlet not edilen tavsiyeleri daha sonraki bir aşamada uygulamaya her zaman karar verebilir. İlk EPI döngüsü sırasında, not edilen tavsiyelerin %19'u uygulanmıştır; dolayısıyla not edilen tavsiyeler konusunda Devlet ile diyalogun sürdürülmesinin önemi ortaya çıkmaktadır.²¹

²¹ Veriler UPR Info'nun [Beyond Promises](#) yayınında bulunabilir.

İHK kabulü sırasında

İHK'nin EPİ Çalışma Grubu Raporu ve Eki'ni kabul etmesi Cenevre'deki inceleme sürecinin son aşamasıdır. İHK oturumunun 6. Maddesi kapsamında her raporun kabulü için bir saat ayrılmıştır.

Sözlü Beyanlar

Her bir saatlik oturum ayrıca 20 dakikalık üç bölüme ayrılmıştır. İlk bölümde, inceleme altındaki Devlet incelemeye ilişkin yorumlarını sunar ve genellikle tavsiyelere ilişkin pozisyonunu açıklar. A Statüsüne sahip (Paris İlkelerine göre) UİHK'ler, inceleme altındaki Devletten hemen sonra söz alabilirler.²² Bunu, toplamda 20 dakika süreyle müdahalede bulunabilecek diğer Devletler, BM kuruluşları ve bölgesel örgütler izler. Üçüncü bölüm, resmi olarak STÖ'lerin ve İHS'lerin söz alıp konuşmaları için müdahalelerde bulunmasına izin verir. Genellikle 10 STÖ'ye söz verilir, ancak eğer 20 dakikalık süre tam olarak kullanılmamışsa, diğer STÖ'lere söz verilebilir. Bu, EPİ sürecinde sivil toplumun İHK'ye hitap etmesine izin verilen tek aşamadır.

ECOSOC istişari statüsü hem oturuma katılmak hem de sözlü beyan yapmak için gereklidir. Çalışma Grubuna katılıma benzer şekilde, bazı akredite örgütler ECOSOC üyesi olmayan örgütlere oturuma katılmaları için sponsor olmaya istekli olabilir.

Cenevre'ye seyahat edip sözlü beyanda bulunamayacak durumdaysanız, video açıklamanızı göndererek İHK'ye hitap edebilirsiniz. Bu yeni seçenek, sivil toplum katılımını artırmak amacıyla 2012 yılında uygulamaya konmuştur. Beyanlar seçilirken, ulusal sürece dahil olan veya paydaş özeti için bilgi sunan örgütlere öncelik verilecektir. Video ile beyanda bulunma seçeneği, ECOSOC statüsüne sahip, Cenevre'de bir temsilcisi veya ofisi bulunmayan ve İHK'nin söz konusu oturumunda konuşmak üzere akredite üyeleri olmayan örgütlerle sınırlıdır. Video mesajıyla yapılan açıklamalar sözlü beyanlarla aynı kurallara tabidir, açıklamalar ECOSOC'un 1996/31 sayılı kararında belirtildiği üzere şahsen yapılır.²³

Video mesajları, yüz yüze yapılan sözlü beyanlarla aynı süre sınırlamalarına tabidir ve mümkün olduğunca bunları yansıtmalıdır.

Özellikle aşağıdaki kurallara kesinlikle uyulmalıdır:

1. Video ile katılım, nötr, tek renkli bir arka plana karşı oturarak açıklama yapan bir kişinin tek bir çekiminden oluşmalıdır;
2. Kamera kişinin yüzüne odaklanmalı ve çekim sırasında hareket etmemelidir;

²² Daha fazla bilgiye [İHYK web sitesinden](#) ulaşılabilir.

²³ Tam metin [İHYK web sitesinde](#) bulunmaktadır.

3. Çekimlerde, açıklamayı yapan kişinin arka planında veya giysisinde hiçbir sembol, bayrak, afiş veya diğer görüntünün kullanılmasına izin verilmez. STÖ'lerin, video açıklamalarına alt yazı eklemeleri ve engelli bireylerin katılımını artırmak için işaret dilini de dahil etmeyi düşünmeleri teşvik edilmektedir. Tercümeyi kolaylaştırmak için video açıklamasının bir transkripti sunulmalıdır.

Video açıklamalarına ilişkin daha fazla rehber ilke **Bölüm 4:Araç Seti'**nde' bulunmaktadır:

Sivil toplumun EPI ile ilgili insan hakları kaygılarına ilişkin düşüncelerini açıklamak üzere söz almasının önemi göz ardı edilmemelidir. Devletler, İnceleme altındaki Devlete yönelik müdahalelerinde genellikle önemli hususları gözden kaçırabilir veya tebrik edici bir ton takınabilir. Bu nedenle sivil toplum, ele alınmayan konuların vurgulanmasında çok önemli bir rol oynamaktadır. Konuşmak için en fazla iki dakikanız olduğundan , açıklamayı hazırlarken gereken özen ve dikkatin gösterilmesi çok önemlidir.

YAPILACAKLAR	YAPILMAMASI GEREKENLER
<ul style="list-style-type: none">✓ Ulusal Rapor ve Sonuç Belgesi'nde nelerin eksik olduğunu belirtmek;✓ İnceleme altındaki Devlet tarafından sorulara ve tavsiyelere verilen yanıtları sorgulamak;✓ Çalışma Grubu raporunda yer alan spesifik tavsiyeleri alıntılanmak;✓ İnceleme altındaki Devletin, Çalışma Grubu veya genel kurul kabulü sırasında söylediklerini alıntılanmak.	<ul style="list-style-type: none">✗ EPI'ye atıfta bulunmaksızın genel olarak insan hakları durumu hakkında konuşmak;✗ Sonuç Belgesine atıfta bulunmayı unutmak;✗ İnceleme altındaki Devlete tavsiyede bulunmak;✗ İnceleme altındaki Devleti halihazırda yapılmış olan tavsiyeleri uygulamaya teşvik etmeyi unutmak.

İki dakika konuşmak için fazla bir süre değildir. İngilizce yazıyorsanız, iki dakikalık bir açıklama yaklaşık 300 sözcüğe karşılık gelecektir. Ayrılan iki dakikayı aşan açıklamalar İHK Başkanı tarafından kesilecektir.

İHK'da yapılan sözlü açıklamalar da web üzerinden yayınlanmakta ve arşivlenmektedir. STK'ların İHK ile doğrudan etkileşime geçebildiği sürecin bu noktasında, tüm tavsiyelerin desteklenmiş veya not edilmiş olacağını belirtmek gerekir. Söz alınarak söylenenlerin İnceleme altındaki Devletin değerlendirilmesi veya tavsiyeler üzerinde bir etkisi olmayacağını unutmayın; ancak bu süreçteki tutarsızlıkları vurgulamak için çok önemli bir fırsattır. STÖ'ler, Madde 6'nın tartışılması sırasında kendilerine ayrılan süreyi, örneğin hükümetin ulusal istişare eksikliği, misilleme vakaları gibi konuları gündeme getirmek ve uygulama ve takiple ilgili endişe ve beklentilerini ifade etmek için kullanabilirler.

Örgütünüz, endişeleriniz hakkında daha fazla farkındalık yaratmak için sözlü açıklamayı medya ile paylaşabilir. Bu, böyle bir hamle yapmak için özellikle iyi bir zamandır çünkü rapor resmi olarak kabul edildiğinde, uygulama süreci resmen başlar.

EPI'ye herhangi bir şekilde atıfta bulunmayan sözlü açıklamaların bir Devlet veya İHK Başkanı tarafından verilecek bir ihtarla durdurulabileceğini belirtmek önemlidir.

STÖ'ler, EPI'ye ayrılmış olan 6. Madde de dahil olmak üzere İHK gündeminin herhangi bir maddesi kapsamında yazılı beyanda bulunabilirler. Ancak, yazılı beyanların sözlü beyanlara göre daha az etkisi bulunur.

Basın Toplantıları

Birçok Devlet EPI incelemelerine ilişkin açıklamalar yapar veya basın toplantıları düzenler. Raporun kabulünden sonra ülke içinde bir basın toplantısının düzenlenmesi, hükümetin taahhüt ettiği tavsiyeler ve sivil toplumun tavsiyelerin uygulanmasına yardımcı olabileceği ve yardımcı olmaya istekli olduğu alanlar konusunda medyanın ilgisini çekmenin etkili bir yolu olabilir. Bu aynı zamanda, not edilen veya inceleme altındaki Devletin tam olarak desteklemediği tavsiyeler üzerinde yapılan çalışmaları vurgulamak için bir fırsattır.

EPI tavsiyelerinin uygulanması

İHK'nin Çalışma Grubu Raporunu kabul etmesinin ardından EPI'nin uygulama aşaması başlar. Tavsiyelerin etkili bir şekilde uygulanmasını sağlamak, EPI sürecinin merkezinde yer alır ve tüm paydaşların katılımına dayanır.

İncelemenin tamamlanmasının ardından, bazı Devletler EPI çalışmasını hızla rafa kaldırmayı ister. Bu nedenle STÖ'lerin incelemeler arasında tavsiyelerin uygulanmasını savunmaya devam etmeleri önemlidir. STÖ'ler bu fırsatı hükümetin bekçisi olma rolünün ötesine geçmek ve uygulama aşaması boyunca hükümete aktif olarak strateji ve destek sunmak için kullanılmalıdır.

UPR Info, uygulama aşamasında STÖ'lerin EPI tavsiyelerinin takibinde etkili bir şekilde yer alabilecekleri üç adım belirlemiştir: farkındalık yaratma, işbirliği ve raporlama. Beş yıllık uygulama aşaması boyunca STÖ'lerin, tavsiyelerin sürdürülebilir bir şekilde uygulanması için birlikte çalışabilecekleri çok sayıda müttefiki bulunur (EPI paydaşları için bkz. Sayfa 12).

Farkındalık Yaratma

Sahadaki insan hakları durumunu iyileştirmek için sivil toplum aktörleri, EPI sonuçları ile ilgili olarak Devlet tarafından kaydedilen ilerlemeyi sistematik olarak takip etmelidir. STÖ'ler aşağıdaki EPI paydaşlarıyla proaktif bir şekilde iletişim kurarak EPI konusunda farkındalık yaratabilir.

Medya

Bağımsız medyanın EPI mekanizmasına dahil edilmesi, Devlet eylemlerinin bir başka düzeyde incelenmesini sağlar. Katılım, sürecin doğru bir şekilde ele alınmasını sağlamak için insan hakları ve EPI konusunda eğitim verilmesini de içerebilir.

Sierra Leone

Ağustos 2016'da Sierra Leone İnsan Hakları Komisyonu, Sierra Leone İnsan Hakları Savunucuları Ağı ve *UPR Info 25* gazeteciye EPI mekanizması hakkında eğitim verdi. Katılımcılara gazetecilerin EPI ile nasıl etkileşim kurabileceklerine dair somut örnekler sunuldu: EPI'nin ne olduğu ve Sierra Leone'nin hangi tavsiyeleri aldığı konusunda kamuoyuyla bilgi paylaşımı; uygulama ve çok paydaşlı işbirliği hakkında haber yapma; aktörlerin EPI taahhütlerini yerine getirme konusunda sorumlu tutulmaları; ve gazetecilerden oluşan bir insan hakları ağı kurmaları konuları ele alındı.

İnsan hakları haberciliğinin kapsamını, bilgisini ve kaynaklarını en üst düzeye çıkarmak amacıyla Gazeteciler için Ulusal İnsan Hakları Ağı kurulmasını teşvik edin. Mekanizmanın daha iyi anlaşılmasını sağlamak için EPI konusunda eğitim verin ve tavsiyelerin uygulanmasına ilişkin sürekli haber yapılmasını teşvik etmek üzere medya kuruluşlarını ilerleme raporlarıyla güncelleyin.

Parlamenteler

Parlamenteler, EPI'yi devletin gündeminde tutmak için ideal bir konuma sahiptir. Çoğu durumda parlamenteler, Cenevre'deki inceleme sürecinde hükümetin verdiği taahhütlerden fazla haberdar değildir, çünkü EPI çoğu durumda bir veya belki iki hükümet departmanı tarafından koordine edilmektedir. STÖ'ler EPI'yi, tavsiyeleri ve bunların uygulama planını sindirilebilir bölümlere ayırmalı ve kilit parlamentelerle iletişim kurmak için tematik bir yaklaşım benimsemelidir.

Sierra Leone

2016'da Freetown'da düzenlenen EPI Uygulamasına ilişkin Çok Paydaşlı Diyalog sırasında kabul edilen İşbirliği Mektubu sonucunda, STÖ EPI Koalisyonu, Parlamento İnsan Hakları Komitesi ve Adalet Sektörü Koordinasyon Ofisi ile birlikte , takip aşamasına rehberlik edecek ortak bir uygulama matrisi hazırlamak üzere bir teknik komite kurmayı kabul etmiştir.

Devletin insan hakları yükümlülükleri ve EPI tavsiyelerinin hayata geçirilmesinde kaydedilen ilerleme hakkında hem parlamento içinde hem de seçim bölgelerinde farkındalık yaratmak için tüm siyasi partilerden parlamentelerin oluşturduğu bir İnsan Hakları Komisyonu ile birlikte çalışın veya böyle bir komisyonun kurulmasını savunun.

Büyükelçilikler

Tavsiyelerde bulunan ülkelere yönelik savunuculuk faaliyetlerinde bulunmak, Devletler arası diyalogu teşvik etmek ve incelemenin kendi kısıtlamalarının ötesinde incelemenin 'denkler arası' niteliğini güçlendirmek açısından çok önemlidir. Tavsiye veren Devletin iki taraflı takip yapması için savunuculuk yaparak, inceleme altındaki Devlete gerek sivil toplumun gerekse uluslararası toplumun hükümetin uygulamaya yönelik ilerlemesini izlediği hatırlatılmaktadır.

Moğolistan

UPR Info, 2015 yılında sivil toplum temsilcileri ve yabancı büyükelçilikler arasında bir yuvarlak masa toplantısı düzenleyerek EPİ'nin uygulanmasına ilişkin çok paydaşlı tartışmalar hakkında diplomatik camiayı bilgilendirmiştir. Bu toplantı aynı zamanda büyükelçiliklerin İnceleme altındaki Devletteki uygulama sırasındaki stratejilerini ve STÖ'lerle nasıl çalışmayı öngördüklerini paylaşmaları için bir fırsat sunmuş oldu. Büyükelçilikler ve STÖ'ler arasında birçok yeni ortaklık ve temas kuruldu. Birleşik Krallık ve Kanada devletlerinin temsilcileri de STÖ'lerin kendi fon programlarına nasıl erişebilecekleri açıkladı. Devlet temsilcileri, daha fazla büyükelçiliğin ve STÖ EPİ Koalisyonu üyesinin katılımını sağlamak için müteakip toplantılar düzenlemeyi teklif ederek toplantıyı sonlandırdı.

Tavsiye veren Devlete savunuculuk yapmak EPİ süreci boyunca mümkündür ve STÖ'ler ulusal düzeyde tavsiyelerin etkili, kapsayıcı ve sürdürülebilir bir şekilde uygulanmasını sağlamak için büyükelçilik personelini İnceleme altındaki Devlette ikili diyalog sürdürmeye teşvik etmelidir.

BM Kuruluşları

STÖ'ler, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı ve İHYK (OHCHR) ülke ekipleri gibi BM kuruluşlarıyla birlikte çalışmak için çaba göstermelidir . Bu tür kurumlar, uygulama açısından genellikle ortak olarak kabul edilir ve EPİ uygulamasını desteklemek için kaynak sunabilir.

Kenya

İHYK Kenya Ofisi ve *UPR Info Africa*, 2015 yılında Kenya'nın ikinci döngü EPİ tavsiyeleri için ulusal bir uygulama matrisi geliştirmek üzere Hükümet yetkilileri, UIHK ve STÖ'leri bir araya getiren bir çalışmaya ortak sponsorluk yapmıştır. Bu matris, STÖ'ler ve UIHK tarafından STÖ strateji çalıştayında şablon olarak geliştirilen STÖ uygulama planı kullanılarak geliştirilmiştir. Bu tür toplantılar, uygulama aşamasında birbirlerinin ihtiyaçları, fırsatları ve zorlukları hakkında karşılıklı bir anlayış geliştirilmesine katkıda bulunmuştur. Her bir tavsiye için hazırlanan zaman çizelgesi, ülkenin kalkınma programı olan Vizyon 2030 ve çeşitli bakanlıkların stratejik planları ile uyumlu hale getirilmiştir. Bu yaklaşım, Vizyon 2030'un nasıl uygulanacağını ve aynı zamanda EPİ tavsiyelerinin yerine getirilmesine nasıl katkıda bulunulacağını ortaya koyan faaliyetler olarak uygulama için ek ivme yaratmıştır. Uygulama matrisinin ince ayarları Adalet Bakanlığı, *UPR Info Africa*, İHYK ve Kenya Ulusal İnsan Hakları Komisyonu'ndan oluşan bir çekirdek grup tarafından yapılmıştır . İHYK Kenya belgede son düzenlemeleri yaptı ve matris Haziran 2016'da yayınlanarak resmi olarak tanıtıldı²⁴

²⁴ Hükümet Uygulama Planı Matrisi (2. Döngü) çevrimiçi olarak bulunabilir.

İdeal olarak, STÖ EPI Koalisyonu aracılığıyla, BM kuruluşlarını EPI çalışmalarınızdan haberdar edin ve raporlarını hazırlamadan önce onlarla görüşmeye çalışın. EPI tavsiyelerinin Birleşmiş Milletler Kalkınma Yardımı Çerçevesine (UNDAF) ve Ortak Ülke Programlarına dahil edilmesini savunarak uygulamanın tüm BM ülke ekibinde ana akım haline getirilmesinin savunuculuğunu yapın.

İşbirliği

EPI'nin etkili bir mekanizma olması ve dünya genelinde insan haklarının hayata geçirilmesine daha fazla olanak sağlaması için EPI boyunca tüm paydaşlar arasında işbirliği ve şeffaflık şarttır. *UPR Info*, bu nedenle İnceleme altındaki Devletten hükümet yetkililerini, sivil toplum aktörlerini, UIHK'leri, medyayı, BM kuruluşlarını ve Tavsiye veren Devlet delegelerini "EPI Uygulamasına İlişkin Çok Paydaşlı Diyalog"a katılmaya teşvik eder. Bu etkinlikler, EPI tavsiyelerinin uygulanmasını tartışmak üzere tüm ulusal EPI paydaşlarını bir araya getirmek üzere tasarlanmıştır. Bu aşamada STÖ'ler, ideal olarak ortak bir uygulama stratejisi şeklinde, uygulamayı desteklemek için beklentilerini ve planlarını sunabilirler .

Moğolistan

Moğolistan'da 2015 yılında Hükümet üyeleri ve STÖ'ler, tavsiyelerin kapsayıcı ve etkili bir şekilde nasıl uygulanacağını görüşmek üzere bir araya gelmiştir. Adalet Bakanlığından bir temsilci, Hükümetin insan hakları konularında çalışma ve Moğolistan'a yapılan tavsiyelerin uygulanması konusundaki kararlılığını ifade etmiş ve gerekli faaliyetler konusunda STÖ'lerle yapıcı bir diyalogu teşvik etmiştir. BM Mukim Koordinatörü tüm paydaşların birlikte çalışmasının önemini ve Ulusal Eylem Planının kalkınma gündemiyle ilişkilendirilmesi ihtiyacının altını çizdi. Açık Toplum Forumu'ndan Sayın Urantsooj Gombosuren, STÖ'lerin uygulama sürecinde oynadığı temel rolün altını çizdi. Ayrıca, tüm paydaşların dahil olduğu ortak bir stratejiye sahip olmanın katma değerini ve diğer aktörlerin ihtiyaçlarını anlamının önemini vurguladı. Sonunda, *UPR Info* insan haklarının desteklenmesi ve korunmasını sağlamak için birlikte çalışmanın önemini altını çizdi. Bu etkinlikte STÖ'ler Uygulama Matrisini Hükümet yetkililerine sundu.

UPR Info, İnceleme altındaki Devlet ve STÖ'ler arasında uygulamaya yönelik ortak adımları ayrıntılarıyla ortaya koyan bir "İşbirliği Mektubu" hazırlanmasını teşvik eder.²⁵ Bunun içeriğine paydaşlar karar verse de, **düzenli STÖ-hükümet toplantılarının yapılması** ve İHYK'ya **ortak bir STÖ-hükümet ara dönem raporu** sunma taahhüdü iyi bir uygulamadır.

²⁵ İşbirliği Mektubu 'nun bir örneği *UPR Info* web sitesinde mevcuttur.

Raporlama

İHK'ye Raporlama

ECOSOC statüsüne sahip STÖ'ler, İnceleme altındaki Devletin EPİ Çalışma Grubu Raporu'nun kabul edilmesinden bir sonraki EPİ'ye kadar herhangi bir zamanda, tavsiyelerin uygulanmasında kaydedilen ilerleme hakkında İHK'ye rapor sunabilirler. Bu, yazılı bir açıklama yoluyla veya bir yan etkinlik düzenleyerek yapılabilir. STÖ'ler, bireysel olarak veya akredite bir kuruluşla ortak bir açıklama yaparak, '6. Madde' Genel Tartışması sırasında İHK'ye belirli bir Devletin uygulamalarına ilişkin eylemleri hakkında 2 dakikalık bir güncelleme sunmak üzere sözlü bir bildiri sunabilir.

İHYK, STÖ'lerin İHK'ye katılımı ve özellikle de sözlü beyanlar ile ilgili kılavuz ilkeler hazırlar, bunlara şu adresten ulaşabilirsiniz:

<http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/Pages/NgoParticipation.aspx>

Ara Dönem Raporlarının Sunulması

Döngünün yarısına ulaşıldığında İnceleme altındaki Devletin EPİ uygulamasına ilişkin bir Ara Dönem raporu sunması beklenmektedir. 'Diğer Paydaşlar' da Ara Dönemde benzer raporlar sunmaya teşvik edilir.

Ara dönemde rapor yazma sürecinde, o tarihe kadarki uygulama düzeyini belirtmeli, üstlenilen faaliyetlerin verimliliğini değerlendirmeli ve engellere yönelik çözümler önermelidir. Paydaş Raporlarından farklı olarak, ara dönem raporlarında çok az kısıtlama vardır. Sözcük sınırı ve belirli bir format yoktur. Birçok STÖ, her bir tavsiye için İnceleme altındaki Devlet tarafından alınan tedbirleri ve tavsiyenin uygulanıp uygulanmadığını detaylandıran tablolar sunar. Uygulama, genellikle üç düzeye ayrılır: tamamen, kısmen ve uygulanmadı. Bazı ara dönem raporlarında, tavsiyelerin uygulanma oranını etkili bir şekilde göstermek için bir 'trafik ışığı' sistemi kullanılması ve tavsiyelerin tematik olarak değerlendirilmesi tercih edilir.

Bahreyn'deki Demokrasi ve İnsan Hakları için Amerikalılar (ADHRB) raporu, uygulamayı izlemek için trafik ışığı fikrini geliştirmiştir.

ADHRB'nin raporu, EPİ tavsiyelerinin uygulanmasını analiz etmek için kullanılan metodolojiyi açıklamaktadır: "Değerlendirmeler, Bahreyn'de sahada bulunan bireylerin birinci elden anlatımları, mümkün olan yerlerde doğruluğu kontrol edilmiş veya bağımsız olarak doğrulanmış ikinci el kaynaklar ve hem hükümet hem de hükümet dışı kuruluşlar tarafından hazırlanan resmi raporlara atıfta bulunulması da dahil olmak üzere bir dizi kaynaktan elde edilmiştir." 'Trafik ışığı' analizini ve metodolojisini kullanan rapor, EPİ tavsiyelerini tematik olarak ele almaya devam etmektedir.²⁶

Kenya STÖ'leri tarafından 2012 yılında sunulan "EPİ Tavsiyelerinin Uygulanmasında Hükümetin Performansının Paydaşlar Tarafından Değerlendirilmesi"de trafik ışığı sistemini kullanmıştır. Yine tematik olarak sunulan tavsiyelerin analizinden sonra, raporda ayrıca mütekip yasa tasarılarına, yasama kararlarına ve BM Antlaşma Organı raporlarına göndermeler yapılmaktadır.²⁷

UPR Info, ara dönemde rapor hazırlamanın Devletler ve STÖ'lerin EPİ'nin uygulanması konusunda daha fazla işbirliği yapmaları için bir fırsat olduğuna inanmaktadır. Ortak bir Hükümet-STÖ Ara Dönem Raporu yazma süreci, aktörler arasında önemli bir güven oluşturma çalışmasıdır. *UPR Info*, İnceleme altındaki Devletin Ara Dönem Raporlarının sivil toplumdan ve UİHK'lardan net katkılar içermesi çağrısında bulunmaktadır.

Rapor yazarken UPR Info tavsiyeler veri tabanından yararlanabilirsiniz: <https://www.upr-info.org/database/>

- Güvenilir ve ilk elden bilgi toplamak için çeşitli STÖ'lerle yaygın istişareler gerçekleştirin.
- Diğer STÖ'ler ve BM Kuruluşları ile UİHK'lar gibi uygulama ortaklarıyla bir araya gelin ve raporunuzu geri bildirim için BM kuruluşlarına ve UİHK'lara sunun .
- Örgütünüzün ilgi alanında tespit edilen bir uygulama eksikliği genel uygulama eksikliğinin işareti olabilir.

Ara dönemde uygulama düzeyinin analiz edilmesi ve raporlanması ve bulguların tüm EPİ paydaşlarıyla paylaşılması.

²⁶ ADHRB ara dönem raporu *UPR Info* web sitesinde bulunabilir.

²⁷ Kenya Paydaşlar İlerleme Raporu 'na *UPR Info*'nun internet sitesinden ulaşılabilir.

EPI'de Sivil Toplum Koalisyonları

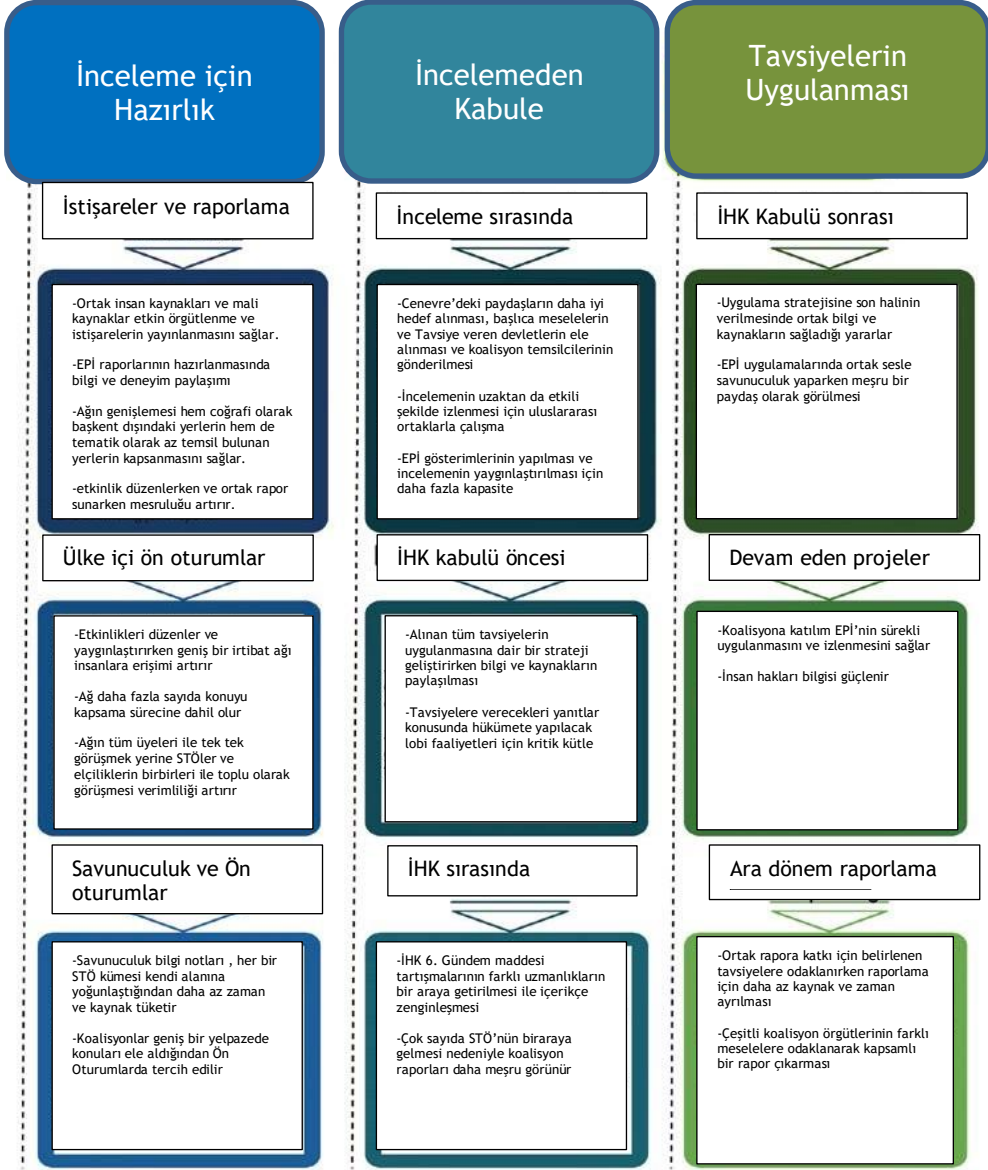
UPR Info EPI'de azami etkiyi elde eden STÖ'lerin ulusal ve/veya uluslararası koalisyonlar halinde çalışan STÖ'ler olma eğiliminde olduğunu tespit etmiştir. EPI sürecinde sivil toplumun anlamlı etkisini korumak için EPI koalisyonlarının oluşturulması bir öncelik olmalıdır. Bu rehberin 1. Bölümünde açıklandığı üzere, EPI'nin usulleri sivil topluma duyulan meşru ihtiyacı açıkça kabul etmekte ve sivil toplumun süreçteki yapıcı katkısını teşvik etmektedir. EPI kapsamında, aynı insan hakları meselesi üzerinde çalışmak gibi ortak hedefleri, kırsal topluluklarla çalışmak gibi ortak paydaşları veya aynı ilde veya ülkede çalışmak gibi ortak zemini ya da bunların hepsini paylaşan çok sayıda sivil toplum aktörü için geniş bir alan vardır. Geçtiğimiz yıllarda STÖ'ler, sahada olumlu insan hakları değişiklikleri meydana getirmek ortak amacıyla güçlerini birleştirmiş ve böylece gelişen STÖ EPI koalisyonları ortaya çıkmıştır.

Bir STÖ koalisyonunun bir diğerinin karbon kopyası olmayacağı vurgulanmalıdır. Ülkeler, siyasi, ekonomik veya sosyal ortamlar gibi farklı bağlamların gerçekliği, STÖ koalisyonlarının benzersiz biçimler almakla beraber ortak bir misyona sahip olmalarına yol açar; bu da EPI tavsiyelerinin uygulanması yoluyla insan haklarının ilerlemesini sağlamak için birbirlerinin çalışmalarını desteklemeleridir.

Koalisyon olarak çalışmanın faydaları

İnsan hakları alanında çalışan STÖ'ler genellikle hedeflerine ulaşmak için farklı ulusal ve uluslararası mekanizmalarla ilişki kuran sivil toplum ağlarının üyeleridir. EPI sırasında incelenen insan haklarının geniş kapsamının bir sonucu olarak, tematik ve temalar arası STÖ koalisyonu oluşturma yaygınlaşmıştır. Aynı insan hakları konularında ya da aynı coğrafyada çalışan STÖ'ler, birçok bağlamda daha geniş bir amaca, yani insan haklarının hayata geçirilmesine fayda sağlamak üzere, bilgi ve kaynaklarını paylaşmak için koalisyonlara katılmaktadır.

EPI boyunca bir STK koalisyonu içinde çalışmanın adım adım faydaları

EPI Koalisyonlarından en iyi uygulama örnekleri

STÖ koalisyonları, EPI döngüsü boyunca hükümetlerle verimli bir işbirliği kurmak ve sürdürmek için daha donanımlıdır. Kapsayıcılıkları ve tek bir sesle konuşabilmeleri, hareketlerini bireysel örgütlere kıyasla daha inandırıcı ve meşru kılmaktadır. Bir koalisyonun çalışmaları, personel değişiminden daha az etkilenir ve çok sayıda STÖ'nün insan ve mali kaynaklarını bir araya getirme kabiliyetleri nedeniyle bilgi eksikliklerinden daha iyi korunur. Koalisyonlar, A/HRC/RES/5/1 sayılı karar uyarınca Devletlerin EPI öncesinde kapsayıcı bir şekilde uygulaması beklenen "ulusal düzeyde ilgili tüm paydaşlarla geniş istişare sürecinde" genellikle öncü bir rol üstlenmiştir.

EPI koalisyonlarında çalışmanın adım adım sağladığı faydaların yanı sıra, UPR *Info* koalisyonlarda çalışmanın STÖ'lerin EPI ile olan ilişkilerini daha da geliştirebileceği üç temel alan belirlemiştir. Aşağıdaki vaka çalışmaları, EPI koalisyonlarının EPI ve insan haklarıyla ilgili vizyonlarına ulaşmak için geliştirdikleri belirli faaliyetleri ve çeşitli alanları vurgulamaktadır.

Aşağıdaki vaka çalışmalarının derinlemesine analizi için lütfen bkz. *UPR Info, The Butterfly Effect: Spreading Good Practices of UPR Implementation.*

Etki

1. İşbirliği

Bu rehberin önceki bölümlerinde de belirtildiği üzere, tüm EPI paydaşları arasında işbirliği ve diyalog, EPI mekanizmasının kurucusu olan İHK kararınca da teşvik edilmektedir.

A. Koalisyon İşbirliği

EPI koalisyonlarının etkili olabilmesi için STÖ üyelerinin kendi aralarında iyi profesyonel ilişkiler geliştirmesi gerekir.

Tayland'da Etki Değerlendirme Çalıştayı, 2015.

Tayland

64 STÖ'den 100'ün üzerinde Taylandlı aktivist, ilk olarak 2015 yılında Tayland'ın ikinci EPI döngüsüne ortak bir STÖ başvurusu sunmuştur. Bu deneyimden güç alan gayri resmi ağ, *UPR Info* ile ortaklaşa düzenlenen bir çalıştay aracılığıyla EPI için Tayland STÖ Koalisyonu'nun kurulmasına yönelik kararlı bir adım atmıştır. Organizasyonu yapanlar ve katılımcılar, bir STÖ koalisyonu oluşturmanın Tayland'ın ikinci EPI döngüsüne etkili bir şekilde katılma potansiyelini en üst düzeye çıkaracağı konusunda ortak bir karara vardı. Toplam 138 katılımcının yer aldığı etkinlikte UİHK ve BM kuruluşlarından temsilciler de yer aldı.

Koalisyon, resmiyet kazanmasının ilk aşamalarında, *UPR Info* tarafından ortaklaşa düzenlenen ve Myanmar, Moğolistan ve Malezya'daki EPİ koalisyonlarından STÖ liderlerinin koalisyon kurma konusundaki zengin deneyimlerini paylaştıkları bölgesel toplantılardan yararlanmışır . Tayland'ın incelenmesi öncesinde koalisyon hem Bangkok hem de Cenevre'deki ön oturumlara katılmışır. Bu iki yönlü yaklaşım, STÖ'lerin önerdiği tavsiyelerin etkisini en üst düzeye çıkarmış ve koalisyon çapında ortak başarı hissi yaratmışır.

İlk toplantıdan bir yıl sonra, EPİ için Tayland STÖ'leri Koalisyonu resmen kurulmuş ve farklı kuruluşları ve bölgeleri temsil eden beş kişilik bir çekirdek ekibin sekreteryaya olarak görev yapmasına karar verilmişır. EPİ için Tayland STÖ'leri Koalisyonu, nihai amacı olan sahada insan haklarının iyileştirilmesine katkıda bulunmaya paralel olarak daha önce görülmemiş sayıda yerel topluluğun savunuculuk ve kapasitelerini güçlendirmelerini sağlamışır. Taylandlı STÖ'ler dayanışma inşa etmek ve ülke genelinde arazi tahliyeleri, arazi gaspı ve kötü çalışma koşulları gibi konulardaki meseleleri ele almak için bu eşsiz fırsatı değerlendirmişır. Koalisyonun yapıcı yaklaşımı, onu hükümetle işbirliği yapabilecek donanıma sahip meşru bir ulusal koalisyon olarak konumlandırmışır.

B. Koalisyon ve Hükümet İşbirliği

Devlet ve sivil toplum arasındaki ilişkiler sürekli olarak değişmekte ve ülkenin siyasi, ekonomik ve sosyal yapısına göre şekillenmektedir. Hükümet ve STÖ'ler arasındaki işbirliği, somut bir etki yaratabilmek için göstermelik olmanın ötesine geçmelidir . Bu rehberin önceki bölümlerinde belirtildiği üzere, Devletlerin Ulusal Raporun hazırlanması ve sunulması öncesinde STÖ'lerle geniş çaplı istişarelerde bulunmaları teşvik edilmektedir.

Birleşik bir cephe oluşturmak, verimli profesyonel uygulamalar geliştirmek ve iyi düşünülmüş EPİ stratejilerini uygulamak da STÖ koalisyonunun siyasi etkisini artırmaktadır.

Moğolistan'da Çok Paydaşlı Ulusal Diyalog, 2015.

İrlanda

İrlanda'nın 2011 yılındaki ilk EPİ'si öncesinde Hükümet, çeşitli yerlerde genellikle 2-3 saat süren bölgesel kamu istişareleri gerçekleştirmişır. Kamuoyu reklamlar aracılığıyla bilgilendirilmiş ve Devlet, TİHK'yi ve çeşitli STK'ları rapor sunmaya çağırılmış, ardından da kürsüde söz almaya davet etmişır. Ayrıca, 17 sivil toplum örgütünden oluşan bir koalisyon olan Your Rights Right Now (YRRN), Hükümeti İrlanda'nın ikinci EPİ incelemesi öncesinde halkla üç bölgesel istişare toplantısına katılmaya davet etmişır.

Nepal

Hükümet, 2011 yılında Nepal 'in ilk EPİ süreci ardından sivil toplumla istişarelerde bulunmuş ve bunun sonucunda tüm bakanlıklardan temsilciler, parlamento üyeleri, BM kuruluşları, uluslararası STÖ'ler, Ulusal İnsan Hakları Komisyonu (UIHK), Dalit ve Kadın UIHK'ları ve ulusal STÖ'lerden oluşan gayri resmi bir çok paydaşlı forum düzenlenmiştir. Bu forum, uygulamayı tartışmak üzere iki kez toplanmış, ancak Hükümetteki bir değişiklik girişiminin durdurulmasına yol açmıştır. Nepal'in ikinci Ulusal Raporunun hazırlanması sırasında Hükümet ve sivil toplum arasında istişarelerde bulunulması cesaret verici olmuştur. İkinci döngüde, tüm paydaşlar *UPR Info*'nun desteğiyle tavsiyelerin uygulanmasını izlemek için S.M.A.R.T göstergeleri içeren bir uygulama planı oluşturmuştur. Bu rapor Dışişleri Bakanlığı'na sunulmuş ve ardından bir dizi Devlet kurumuyla iki istişare toplantısı gerçekleştirilmiştir. Sonuç olarak, Hükümetin ikinci aşama uygulama planı, ilk döngü uygulamalar planına kıyasla daha sağlam olmuştur.

Nepal'de Çok Paydaşlı Ulusal Diyalog, 2016

Moğolistan

Moğolistan'ın ikinci incelemesi öncesinde Devlet, sivil toplumun anlamlı bir geri bildirim amacıyla ulusal raporu gözden geçirmek için yeterli zamana sahip olamayacağı yüzeysel ve oldukça kısıtlayıcı bir istişare süreci sunmaya çalışmıştır (Devletin son teslim tarihine sadece bir hafta kalmıştı). Bu nedenle, sivil toplum herhangi bir şekilde sürece dahil olmayarak, Hükümeti stratejisini yeniden düşünmeye zorladı. Sonunda Moğolistan, sivil toplumla anlamlı bir ulusal istişare sağlamak için İHYK'dan bir aylık bir uzatma talep etti.

Tayland

EPİ için Tayland STÖ Koalisyonu, tek tek örgütler olarak hareket ettikleri döneme kıyasla Hükümetin kendilerine bir koalisyon olarak yaklaşma biçiminde açık bir değişim olduğunu belirtmiştir. Daha önce benzeri görülmemiş bir adım olarak koalisyon, Tayland'ın Mayıs 2016'daki ikinci EPİ süreci ardından aldığı tavsiyelere ilişkin görüşlerini İnceleme altındaki Devlete sunmaya davet edildi. Yapıcı ve çözüm odaklı yaklaşımı nedeniyle EPİ için Tayland STÖ Koalisyonu Tayland'da itibar ve meşruluk kazandı.

Sivil toplum ve Hükümet, ilk defa, ülkede insan haklarının nasıl geliştirilebileceği konusunda ortak tartışmalar başlatmıştır. Askeri bir cunta altında bile, EPİ paydaşları arasında insan hakları tartışmaları için yollar yaratma imkanı EPİ'nin gücünü göstermiştir.

C. Diğer Paydaşlarla Koalisyon ve İşbirliği

İşbirliği genellikle zaman içinde kurulan ve sürdürülen kişisel ilişkilerle desteklenir. EPİ süresince sivil toplumun, EPİ tavsiyelerinin uygulanmasından sorumlu bakanlıklara giriş noktası olarak kullanmak üzere kilit parlamenterleri ve yönetim içindeki değişime açık aktörleri tespit etmesinin hayati önem taşıdığı kanıtlanmıştır.

Nepal

İnsan Hakları ve Sosyal Adalet için Enformel Sektör Hizmet Merkezi (INSEC), parlamenterlere ve Meclis İnsan Hakları Komisyonu'na EPİ konusunda daha dikkatli olmaları ve EPİ tavsiyelerini parlamentoda tartışmaya açmaları çağrısında bulunmaktadır. INSEC ayrıca parlamenterlere EPİ ve tavsiyelerin uygulanmasının teşvik edilmesinde parlamentonun rolü hakkında kaynak belgeler sunmaktadır. INSEC, savunuculuk faaliyetlerinin başarılı olduğunu ve parlamenterlerin insan hakları konularına giderek daha duyarlı hale geldiğini düşünmektedir. Parlamenterlerin EPİ'ye katılımı için bir alan olduğu açıktır ve sivil toplumun parlamenterlerle işbirliğini güçlendirmesi gerekmektedir, çünkü parlamenterler EPİ'yi tüm EPİ döngüsü boyunca devletin yasama, yürütme ve yargı organlarının gündeminde tutmak için ideal bir konumdadır.

EPİ'nin sivil toplum ve hükümetler arasındaki ilişkilerin güçlendirilmesine katkıda bulunduğu genel olarak takdir edilmekle birlikte, her devlet EPİ paydaşları arasındaki işbirliği açısından kendine özgü farklı bir dinamiğe sahiptir. Burada, ortak EPİ uygulama planlarından sivil toplum ve hükümet arasında iletişim olmamasına kadar geniş bir yelpaze söz konusudur. Dünyanın dört bir yanındaki hükümetler her zaman sivil toplumla ilişki kurmaya istekli değildir.

Ancak EPİ mekanizması Devletlere sivil toplumla diyalog kurma çağrısında bulunmaya devam etmektedir ve UİHK'lar bu diyalogun kolaylaştırılmasında kilit bir rol oynayabilir. Devletteki insan hakları durumuna ilişkin bağımsız değerlendirmeleri, mekanizmanın işleyişi açısından çok değerlidir.

Uganda STÖ Çalıştayı Basın Konferansı, 2016.

Hindistan

Birinci ve ikinci EPİ döngüsü arasındaki dönemde, Hindistan Hükümeti ve özellikle de Dışişleri Bakanlığı, sivil toplum ve UIHK'larla işbirliğine açık olmuştur. Bu alan, Hindistan'da İnsan Hakları Çalışma Grubu ve BM (WGHR) STÖ koalisyonu tarafından ilk kez Hindistan'ın dokuz UIHK'sini bir araya getirmek üzere kullanılmış ve bunun sonucunda WGHR ve UIHK'ler EPİ tavsiyelerinin uygulanmasını izlemek için ayrı izleme araçları oluşturmuştur.

2. Savunuculuk ve Uygulama

Niş, yeni, yeterince temsil edilmeyen veya gelişmekte olan insan hakları konularının EPİ'de gündeme getirilmesi, Tavsiye veren Devletin tercihleri ve alışlagelmiş konular nedeniyle zor olabilir. Bununla birlikte, STÖ koalisyonlarının kapsamlı bir savunuculuk stratejisi uygulayarak EPİ'de yeterince temsil edilmeyen konuları gündeme getirmeyi başarmış olmaları dikkate değerdir.

Benin

Uluslararası Fransiskenler, ulusal ortak kuruluşlarla birlikte, Benin'deki bebek katlini ele almak için EPİ, Çocuk Hakları Komitesi (CRC) ve İnsan Hakları Komitesi'nden (İHK) yararlanmıştır. Benin'in ilk EPİ'sinde Vatikan konuyla ilgili bir tavsiyede bulunmuş ve bu tavsiye kabul edilmiştir. Uluslararası Fransiskenler, 2010 yılında Benin'e giderek BM kuruluşları, Avrupa Birliği, STÖ'ler ve Hükümet ile bir yuvarlak masa toplantısı düzenleyerek konuya ilişkin farkındalığı artırmış ve tavsiyenin altını çizmiştir. Bu etkinlik, Uluslararası Fransiskenler'in yerel ortakları tarafından yürütülen bir dizi farkındalık artırma faaliyetini tetiklemiştir. 2012'de, Benin'in ikinci EPİ süreci öncesinde, Uluslararası Fransiskenler farkındalık yaratma yerine ceza kanununda sözde 'cadı çocukların' ritüel amaçlı öldürülmelerinin suç sayılması gibi yasal önlemler için savunuculuğa odaklanmıştır. Uluslararası Fransiskenler, ulusal STÖ'ler adına eylem odaklı tavsiyeleri savunmuş ve Benin büyücülükle suçlanan çocukların ritüel olarak öldürülmesiyle ilgili 14 tavsiye almıştır.

Moğolistan

Küçük ölçekli madencilerin insan hakları savunuculuğunun bir parçası olarak, MHRN Forumu üyeleri Cenevre'deki diplomatik topluluğu konu hakkında bilgilendirmek için *UPR Info Ön Oturumunu* kullandı. Moğolistan'ın 2015 yılındaki ikinci EPİ'si sırasında Macaristan ve İsviçre konuyla ilgili özel tavsiyelerde bulunmuş ve bu tavsiyeler Hükümet tarafından kabul edilmiştir. Bunu takiben MHRN Forumu üyeleri, Ulan Bator'da donörler ve diplomatik toplulukla yapılan bir yuvarlak masa toplantısında bu tavsiyelerin uygulanması ihtiyacını yineledi. MHRN, Savunuculuk Bilgi Formları geliştiren ilk STÖ EPİ Koalisyonu olmuştur (Bölüm 3'te tartışıldığı üzere) ve bu nedenle insan hakları konularında güncel bilgiler sağlamak ve tavsiyelerin uygulanmasına ilişkin raporları tematik olarak ayrılmış, kolayca sindirilebilir ve erişilebilir bilgi formları haline getirmektedir.

Sürdürülebilirlik

1. Yapı

STÖ koalisyonlarının resmileşme derecesi önemli ölçüde farklılık gösterir ve bu genellikle finansman ve siyasi mülahazalarla bağlantılıdır. Bir koalisyonu tescil ettirme tercihi genellikle ulusal bağlama ve yerel mevzuata bağlıdır. Bazı durumlarda bir tüzel kişiliğin tescil edilmesinin faydaları vardır ve diğer bir bağlamda ise süreç çok daha az etkiye sahip olabilir. UPR Info'nun birlikte çalıştığı STÖ ve koalisyonlar, resmi ya da gayri resmi kayıtlarından ziyade kendi iç yapılanmalarından daha fazla fayda sağlamıştır.

A. Sekreteryaya

STÖ EPİ koalisyonu için bir sekreteryaya kurulması, grubun kurumsal bir hafıza geliştirmesini ve periyodik toplantı ve etkinlik koordinasyonu; toplantı tutanaklarını tutma ve dağıtma; günlük ortakların katılımını kolaylaştırmak için dönüşümlü yer belirleme gibi etkili profesyonel standartları sürdürmesini sağlar .

Nepal

EPİ için Ulusal Koalisyon, koalisyonu koordine etmek ve eğitim programları aracılığıyla üyelerin çalışmalarını desteklemek için daimi sekreteryaya olarak INSEC'i kurmuştur; bu çerçevede toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme konusunda eğitim verilmiş ve parlamenterlerle iletişim kurmaya destek amaçlı programlar düzenlenmiştir. INSEC, Koalisyonun EPİ faaliyetlerinin, diğer uygulama ortaklarının faaliyetleriyle eşgüdümünü sağlamak ve ayrıca Hükümetle işbirliğini ve dolayısıyla uygulamayı güçlendirmek için çalışır.

İnsan Hakları STÖ Forumu tarafından BM için hazırlanan Moğolistan Bilgi Notu, 2014.

Moğolistan

MHRN Forumu koalisyonlarını tescil ettirmemiş, ancak 2015 yılında sekreterlik görevlerinin aylık olarak üyeler arasında devralındığı bir yapı kurmuştur. Buna EPI faaliyetlerinin koordine edilmesi ve koalisyon içi iletişimin yönetilmesi de dahildir.

B. Görev Tanımları

Görev Tanımlarının (ToRs) Oluşturulması:

Moğolistan STÖ Çalıştayı, 2015.

STÖ'ler koalisyona katılmak istediklerinde, koalisyonun kriterlerine ve grup içindeki davranış kurallarına kolayca erişilebileceği ve koalisyona üyelik verilmeden önce bunlar üzerinde anlaşmaya varılabileceği anlamına gelir. Görev tanımları, aynı zamanda kayıt belgeleri ve usulleri yerine koalisyonlara fayda sağlayabilecek bir dizi temel mesleki standarttır.

İrlanda

İrlandalı EPI koalisyonu Your Rights Right Now (YRRN) üyeleri, çalışmalarına bir düzen getirmek için görev tanımlarını hazırlamış, ancak tüzel kişilik olarak kayıt yaptırmamayı tercih etmiştir. Görev Tanımları, koalisyona dahil olan herkesin ve koalisyona katılmak isteyen tüm örgütlerin beklentilerini dengelemeye hizmet etmiştir.

2. Kaynak geliştirme

Ne yazık ki, STÖ'lerin EPI faaliyetlerini destekleyecek resmi bir EPI fonu bulunmamaktadır, ancak bazı devletler EPI tavsiyelerini uygularken Mali ve Teknik Yardım için EPI Gönüllü Fonu'ndan (EPI Gönüllü Fonu/UPR Voluntary Fund) mükemmel bir şekilde yararlanmışlardır.²⁸ Sivil toplumun fon bulması pek çok durumda kolay değildir ve kaynak yaratmak pek çok STÖ'nün çalışan kaynaklarının büyük bir kısmını kullanır. EPI veya daha geniş anlamda insan hakları alanında çalışırken, pek çok bağışçı kayıtlı olmayan STÖ'lere mali destek sağlamaz ve fon veren kuruluşlar genellikle gelişmiş mesleki standartları ve insan hakları konularının daha geniş bir şekilde temsil edilmesi nedeniyle koalisyonların çalışmalarını tercih eder.

Bolivya

Bolivya'daki İsviçre Kalkınma ve İşbirliği Ajansı (SDC) EPI'nin ilk dönem tavsiyelerinin uygulanmasını desteklemek ve Devletin 2. döngü EPI incelemesi öncesinde STÖ'lerle işbirliğini güçlendirmek amacıyla STÖ öncülüğündeki girişimlere destek sağlamıştır.

²⁸ EPI Gönüllü Fonu'nun etkisi hakkında daha fazla bilgi çevrimiçi olarak bulunabilir.

SDC'nin katılımı, 542 STÖ, UIHK ve Hükümet yetkililerini içeren ülke çapındaki istişarelere katkıda bulunmuştur. Ulusal kapsamın ötesinde , SDC tarafından yürütülen kapasite geliştirme çalışmaları, STÖ'lerin uluslararası düzeyde savunuculuğunu geliştirmiş veBolivya'nın EPİ sürecine katılan Devletlerin tavsiyelerini etkilemiştir. Ayrıca Bolivya'daki SDC, EPİ tavsiyeleri ile insan hakları ve adalet portföyündeki programlar arasında sinerji oluşturmak ve böylece ikili işbirliğini güçlendirmek amacıyla İsviçre'nin Bolivya'ya yönelik tavsiyelerinin şekillendirilmesine katkıda bulunmuştur.

Malezya

EPİ'nin ilk iki döngüsünde, EPİ Sürecindeki Malezya STÖ Koalisyonu (COMANGO) üyeleri, EPİ faaliyetlerini karşılamak için gönüllülük esasına dayalı olarak mali kaynakları bir araya getirmiş ve istişareleri yürütmek için fon aldıkları sınırlı dönemler olmuştur. COMANGO, 2015 yılından bu yana, Commonwealth Vakfı'nın üç yıllık bir hibesi olan ve Malezya'daki insan haklarının gelişimini izleyebildiği eş sekreteryalardan biri olan EMPOWER aracılığıyla fon almaktadır.

3. EPİ ve Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları

EPİ ile Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA'lar) arasında önemli ölçüde örtüşme söz konusudur ve sonuç olarak, bir mekanizmanın uygulanması diğerini güçlendirir. SKA'ların uygulanması

çok çeşitli insan haklarının hayata geçirilmesine katkıda bulunur ve EPİ'de güvence altına alınan siyasi iradenin SKA'ların mali desteğiyle birleştirilmesiyle, insan hakları ve kalkınma amaçlarının sürdürülebilir bir şekilde uygulanması için umut verici bir temel elde edilebilir. Birçok EPİ tavsiyesi doğrudan SKA'ların hedefleri ile ilgili olduğundan için SKA göstergelerinin birçoğu EPİ tavsiyelerinin izlenmesi için göstergeler olarak da kullanılabilir.

EPİ Paydaşları ile koordinasyon toplantısı, Tanzania, 2016.

UPR Info'nun bildiği kadarıyla, henüz hiçbir hükümet SKA'leri EPİ çalışmalarına dahil etmemiştir. Dolayısıyla, iki unsur arasındaki karşılıklı olarak birbirini güçlendiren dinamiğin tam olarak kullanılabilmesi için halen çok boşluk var. Kalkınma gündeminin EPİ tavsiyeleriyle başarılı bir şekilde birleştirilmesi eğilimi STÖ'ler ve EPİ koalisyonları tarafından desteklenmeye devam ederse, Devletlerin bu usulü tekrarlamaları için daha fazla teşvik sağlanmış olur.

Dayanışma

Dünyanın dört bir yanındaki sivil toplum aktörleri her gün insan haklarının daha ileriye taşınması için hayatlarını riske atıyor. Birçok Devlette ,gelişen bir sivil toplum için gerekli olan güvenli ve elverişli ortam yok ve İHS'lerekarşı misilleme vakaları birçokları için sık görülen bir olgu. Bazı EPİ tavsiyeleri bu konuyu ele almayı amaçlamaktadır ve BM genel olarak STÖ ve İHS'lerin çalışmalarına yönelik her türlü baskıya karşı güçlü bir duruş sergilemektedir. Pek çokları için sivil toplumun faaliyet gösterebileceği alan daralmaktadır. Bu koşullarda, STÖ EPİ koalisyonlarının çalışmaları, sivil toplum aktörlerinin birbirleriyle dayanışma içinde çalışabilecekleri güvenli bir alana sahip olmalarını sağlamak açısından kilit önem taşımaktadır. Bir koalisyon içinde çalışmanın insanları ve projeleri Devletin olumsuz eylemlerinden koruduğu durumlar da olmuştur. EPİ koalisyonunda yer almak çok sayıda örgütün bir arada olması nedeniyle güvenlik sağlayabilir.

Malezya

COMANGO, bu tek çatı altında bir araya gelme sürecini, STÖ'ler arasında benzeri görülmemiş bir dayanışma kavramına dayalı bir çalışma olarak tanımlamaktadır. Koalisyonlar halinde çalışmak, farklı bölgelerde aynı konular üzerinde çalışan STÖ'lerin daha küçük koalisyonlar halinde bir araya gelmesini sağlamış ve tüm insan haklarını savunan STÖ'leri bünyesinde barındıran, ülke çapında ve kapsayıcı bir EPİ platformu oluşturmuştur. *COMANGO* sayesinde STÖ'ler, LGBTİ hakları ve CYCK ayrımcılığının sona erdirilmesi gibi başka türlü üzerinde çalışılması güvenli olmayan konularda da çalışabilmiş; koalisyon, Devlet bu alanlarda ilerleme kaydedilmesini engellemeye çalıştığında bu gruplara koruma sağlayabilmiştir .

Araçlar ve Kaynaklar

UPR Info Veri Tabanı ve İstatistiklerinden Yararlanma

UPR Info, tavsiyelerle ilgili farkındalığı sağlamak ve bunların uygulanmasının etkili bir şekilde izlenmesini kolaylaştırmak amacıyla EPI'de şimdiye kadar yapılan tüm tavsiyeleri kataloglamıştır .

Tavsiyeler Veri Tabanına <https://www.upr-info.org/database/> adresinden ulaşılabilir.

Database of Recommendations

UPR Info's Database of UPR recommendations and voluntary pledges allows you to access and search all UPR recommendations and **voluntary pledges** across several categories: State under Review, Recommending State, Regional Group, Organisation, **Response** UPR cycle, **Thematic Issues**, and **Type of Action**. Some of them are exclusive to this unique database developed by UPR Info. To learn how to use the database, read our **help guide** (en français aussi).

Names of columns:
SuR - State under Review
RS - Recommending State
A - Action
C - Cycle

Action categories:
1 - Minimal action
2 - Continuing action
3 - Considering action
4 - General action
5 - Specific action

Search & filters

State under Review: **All** | Recommending State: **All** | Issue: **All** | Cycle: **All cycles**

Recommendations & Voluntary Pledges: **Recommendations only** | Max. results: **100** | **Advanced search and tools**

Search keyword(s) in recommendations: **GO** **Reset**

State under Review	Recommending State	Issue	Response
☐ Afghanistan ☐ Albania ☐ Algeria ☐ Andorra ☐ Angola ☐ <i>Arctic and Antarctic</i>	☐ (Unknown) ☐ Afghanistan ☐ Albania ☐ Algeria ☐ Andorra ☐ Angola	☐ Asylum-seekers - refugees ☐ Business and human rights ☐ CP rights - general ☐ Civil society ☐ Corruption ☐ <i>Counter-terrorism</i>	☐ Accepted ☐ Noted
SuR - Regional Groups ☐ Africa: African Group ☐ Asia: Asian Group ☐ EEU: Eastern European Group ☐ GRULAC: Group of Latin American and Caribbean States ☐ WEOG: Western European and	SuR - Organisations ☐ ACS: Association of Caribbean States ☐ AL: League of Arab States ☐ ASEAN: Association of Southeast Asian Nations ☐ AU: African Union ☐ CIS: Commonwealth of Independent	RS - Regional Groups ☐ Africa: African Group ☐ Asia: Asian Group ☐ EEU: Eastern European Group ☐ GRULAC: Group of Latin American and Caribbean States ☐ Observer	RS - Organisations ☐ ACS: Association of Caribbean States ☐ AL: League of Arab States ☐ ASEAN: Association of Southeast Asian Nations ☐ AU: African Union ☐ CIS: Commonwealth of Independent
Action Category ☐ 1 - Minimal action ☐ 2 - Continuing action ☐ 3 - Considering action ☐ 4 - General action ☐ 5 - Specific action	Session ☐ 25 - May 2016 ☐ 24 - January 2016 ☐ 23 - October 2015 ☐ 22 - May 2015 ☐ 21 - January 2015 ☐ 20 - October 2014 ☐ 19 - May 2014 ☐ 18 - January 2014	Cycle ☐ Cycle 2 (2012 - 2016) ☐ Cycle 1 (2008 - 2012) This selection will affect the "Session" option on the left-hand side.	Tools <input type="button" value="Export to xls"/> <input type="button" value="Link to your current results"/>

'Gelişmiş arama ve araçlar' işlevini kullanarak belirli ilgi alanlarına odaklanmak için 55.000'den fazla tavsiyenin bulunduğu veritabanını kolayca filtreleyebilirsiniz. Bu sonuçlar ayrıca daha fazla analiz için web sitesinden indirilebilir .

Benzer şekilde *UPR Info*, EPI etkileşimi ve tavsiyelerinin analizini de sağlayan bir İstatistik sayfası geliştirmiştir. Tavsiye İstatistikleri <https://www.upr-info.org/database/statistics/> adresinde bulunabilir.

Statistics of Recommendations

The unique *UPR Info's statistics of UPR recommendations* allows you to access statistics drawn from our database of UPR recommendations across several categories: State under Review, Recommending State, Regional Group, Organisation, Response, UPR Session, UPR cycle, thematic issue and type of action.

These statistics allow you to easily find the most active States, the issues raised the most, and much more useful information for your participation in the UPR.

Each table is organised from highest to lowest by number of recommendations made or received.

Feel free to make use of data provided for your own use. You may contact us with any queries or feedback at this email address: info@upr-info.org.

Select a type of statistic: Select a Cycle:

A total of **55,225** recommendations from session **1** to **25** were made (two UPR cycles).
A total of **19,750** recommendations containing a specific action (category 5) were made.
A total of **22** countries did not make any recommendation.

<p>The top 5 States under Review are:</p> <ol style="list-style-type: none">1. United States 🇺🇸 (668)2. Cuba 🇨🇺 (534)3. Iran 🇮🇷 (511)4. Sudan 🇸🇩 (503)5. Egypt 🇪🇬 (492)	<p>The top 5 recommending States are:</p> <ol style="list-style-type: none">1. France 🇫🇷 (1,708)2. Spain 🇪🇸 (1,589)3. Canada 🇨🇦 (1,490)4. Norway 🇳🇴 (1,255)5. Mexico 🇲🇽 (1,238)	<p>The top 5 issues raised are:</p> <ol style="list-style-type: none">1. International instruments (12,150)2. Women's rights (10,258)3. Rights of the Child (9,656)4. Torture and other CID treatment (4,328)5. Justice (4,144)
---	---	---

How to use this statistics page
Click on a title to display a table arranged from highest to lowest number of recommendations made or received.
Some categories provide additional options such as a chart or a link to our UPR database.

Her iki araç da ücretsizdir ve EPI süresince STÖ'ler tarafından aşağıdaki amaçlarla kullanılabilir:

- Raporları hazırlarken, önceki tavsiyelere ve yanıtlara atıfta bulunmak,
- Savunuculuk programları için Tavsiye veren Devletleri belirlemek.

EPI Savunuculuğu Kontrol Listesi

TIP #1

Konu ve tavsiyeleri önceliklendirin. En etkili savunuculuk en fazla 5-6 tavsiye içeren 3-4 konuya odaklanarak yapılır. Olumlu gelişmelerin ve EPI tavsiyelerinin uygulanması için gereken eylemlerin altı çizilmelidir.

TIP #3

Savunuculuk için Bilgi Notları hazırlayın. Her öncelikli konu için, konunun neden ele alınması gerektiğini ve destekleyici kanıtları veren kısa açıklamalar yapın.

TIP #5

Savunuculuk amaçlı Bilgi Notlarını dağıtın. Bilgi notlarına erişimi olan diğer paydaşlarla ek bilgi paylaşmak için durumu takip edin.

TIP #7

EPI ile diğer insan hakları mekanizmalarını birlikte kullanın. S.M.A.R.T tavsiyeleri, sözleşme organları, özel raporörler, SKA'lar ve ilgili diğer BM mekanizmaları benzeri uluslararası insan hakları organlarına göndermede bulunarak temellendirin.

TIP #2

Hedeflerinize dair net olun. Tavsiye yaparken, Tavsiye veren Devletin dikkate alacağı tavsiyeler ile konuları yeterli düzeyde ele alacak tavsiyeler arasında denge gözetin. Tavsiye veren Devletin önceki döngüde benzer bir konuyu ele almış olması halinde duruma dair güncelleme yapın ve tavsiyeyi takip edin.

TIP #4

Taslak tavsiyeler önerin. Önceki tavsiyedeakilere benzer bir dil kullanarak S.M.A.R.T ilkelerine uygun önerilerde bulunun.

TIP #6

Tavsiye veren Devlete savunuculuk yapın. Konuya ilgi gösteren Devletleri ve başlıca delegeleri belirleyin ve onlarla buluşma yaralayın. Kısaca çalışmalarınızı ve neden bu konuda çalışmaya yetkin olduğunuzu kısaca açıklayın ardından İnceleme altındaki Devlette sahadaki suruma dair kısa açıklamalar yapın.

TIP #8

İnceleme altındaki Devlette önemli makamları tespit edin. Hükümetin EPI ile ilgili çalışan bakanlık ya da birimleri olacaktır; uygulamada destek önermek için bunlarla temasa geçin. Ayrıca EPI ile ilgilenebilecek parlamenterle temas edin.

S.M.A.R.T Öneriler

SMART yöntemi, kesin ve eylem odaklı öneriler yazmak için yararlı ölçütler ekler. Bunlar belirli (specific), ölçülebilir (measurable), ulaşılabilir (achievable), ilgili (relevant) ve zamana bağlı (time bound) olmalıdır.

Spesifik

Spesifik boyut, belirli bir hak veya ihlalle ilgili olarak iyi tanımlanmış bir eylemi ele almayı amaçlamaktadır.

Yapılacaklar:	İstihdam ve kamu görevlerine erişim gibi alanlarda göçmen sorunlarının durumunun envanterinin çıkarılmasını sağlayacak bir veri toplama sisteminin kurulması.
	Kadına yönelik şiddetin yasaklanması için bir farkındalık artırma kampanyası yürütülmesi.
Kaçınılacaklar:	Temel uluslararası insan hakları belgelerinin onaylanması [...].
	CAT, OP-CAT, ICCPR'yi onaylamak veya bunlara katılmak ve CEDAW ve ÇHS(CRC)'ye koyduğu geniş çekinceleri kaldırmak

Ölçülebilir

Ölçülebilir bir öneri, değerlendirilebilen bir öneridir. Tavsiye uygulandı mı, uygulanmadı mı? Bu sonuca ulaşmak için spesifik eylemlerden ziyade ulaşılacak sonuca odaklanan tavsiyelerin ölçülebilirliği çoğu zaman zayıftır.

Yapılacaklar:	ÇHS'nin genel yorumuna uygun olarak, suçta itilmiş çocuklar için cezai sorumluluk yaşının en az 12'ye yükseltilmesi
	Paris İlkelerine uygun bir ulusal insan hakları kurumu (UİHK) oluşturulması
Kaçınılacaklar:	Yerli kadınlara yönelik şiddetin ele alınması için her türlü önlemin alınması

Dahası, Tavsiye veren Devletler ifade tarzlarını dikkatle seçmelidir. "Protokolün imzalanması ve onaylanmasını" öneren bir tavsiyeyi değerlendirmek "protokolü onaylamak" ile aynı şey değildir; ikincisinden farklı olarak, Devlet "protokolü" imzalarsa ilki kısmen uygulanmış sayılabilir.

Yapılacaklar:	Uluslararası Ceza Mahkemesi Roma Statüsü'nü onaylayın.
Kaçınılacaklar:	CRPD ve OP-CEDAW'ı imzalayın ve onaylayın.

Ulaşılabilir

Ulaşılabilir boyut, bir devletin tavsiyeye uyma kapasitesine göre belirlenir. Böyle bir sınır siyasi irade tarafından değil, sadece maddi araçlarla tanımlanmalıdır. Bu bağlamda, uzun vadede daha büyük bir hedefi hedeflerken, adım adım eylemleri içeren kesin tavsiyelerde bulunmak pragmatiktir.

Yapılacaklar:	Kaliteli sağlık hizmetlerinin yanı sıra tıbbi ve paramedikal personel için yeterli eğitim, öğretim ve maaşların sağlanması amacıyla sağlık alanına ayrılan yıllık bütçe ödeneklerini artırın.
----------------------	---

İlgili

İlgili olma, tavsiye ile ülkedeki durum arasındaki bağlantıyı ifade eder.

Yapılacaklar:	Romanlara yönelik her türlü ayrımcılığın ele alınması ve Roman yerleşimlerinin koşullarının iyileştirilmesi için 2005-2015 Roman İçerme On Yılı Programının tam olarak uygulanması
	Temmuz 2011'de Filipin Senatosu tarafından onaylanan ve zorla kaybetmeleri tanımlayan ve yaptırıma bağlayan 2817 sayılı yasa tasarısının kabul edilmesi
Kaçınılacaklar:	Ölüm cezası da dahil olmak üzere, yasalarını ve mevzuatını evrensel olarak kabul edilmiş insan hakları standartlarına ve normlarına uygun olarak uygulama konusundaki egemenlik hakkını kullanmaya devam edilmesi

Zamana bağlı olma

Son olarak, zaman sınırı, tavsiyenin uygulanmasının beklendiği bir zaman dilimi ile ilgilidir. Tüm tavsiyelerin bir sonraki incelemeye kadar uygulanması gerektiği anlaşılmaktadır ancak daha kısa süreler de verilebilir.

Yapılacaklar:	İnsan hakları sözleşmesi organlarına gecikmiş olan raporların bir yıl içinde sunulması.
Kaçınılacaklar:	Mümkün olduğunda, Afganistan Bağımsız İnsan Hakları Komisyonu'nun bütçesine tahsis edilen mali kaynakların kademeli olarak artırılmasının değerlendirilmesi

Birleşmiş Milletler'de Katılım

ECOSOC

Sadece Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyi (ECOSOC statüsü) ile istişari statüde olan STÖ'lar İHK oturumlarına Gözlemci olarak katılmak üzere akredite olabilirler. Bir 'gözlemci' olarak STÖ'ler şunları yapabilir:

- Şikâyet Usulü kapsamındaki İHK müzakereleri hariç olmak üzere, tüm İHK süreçlerine katılmak ve gözlemek;
- İHK'ye yazılı beyanda bulunmak;
- İHK'ye, özellikle EPİ beyanları için 6. Madde kapsamında sözlü müdahalelerde bulunmak;
- Tartışmalara, interaktif diyaloglara, panel tartışmalarına ve gayri resmi toplantılara katılmak; ve
- İHK'nin çalışmalarıyla ilgili konularda yan etkinlikler olarak da bilinen "paralel etkinlikler" düzenlemek.

Daha fazla bilgi için:

- Ekonomik ve Sosyal Konsey'in Temmuz 1996 tarihli ve 1996/31 sayılı kararını okuyun
<http://www.un.org/documents/ecosoc/res/1996/eres1996-31.htm>
- ECOSOC STÖ veritabanında örgütünüzün olup olmadığını kontrol edin
<http://esango.un.org/civilsociety/displayAdvancedSearch.do?method=search&sessionCheck=false>
- STÖ'lerin ECOSOC istişari statüsüne nasıl başvurabileceği hakkında bilgi için <http://esango.un.org/paperless/Web?page=static&content=intro>

EPI Raporları

Bir EPI raporu hazırlarken İHYK kılavuz ilkelerini takip edin:

- Raporlar, bireysel raporlar için 2.815 sözcüğü, ortak raporlar için ise 5.630 sözcüğü geçmemelidir. Referanslar veya ekler için üst sözcük sınırı yoktur; ancak bu bilgiler paydaş özetine dahil edilmez.
- Son incelemeden bu yana geçen süreyi (4,5-5 yıl) kapsayan bilgileri ekleyin.
- Raporun içeriği herhangi bir sayıda konuyu kapsayabilir, ancak ideal olarak örgütünüzün en fazla deneyime sahip olduğu konularla ilgili olmalıdır. İzin verilen alanda dile getirebileceğiniz konuların sayısında bir sınır yoktur, ancak en güçlü başvurular genellikle sadece birkaç konuya odaklanır ve durumu ortaya koymak için yeterince açık kanıt sunar.
- Rapor, İnceleme altındaki Devlet tarafından harekete geçilmesi için somut S.M.A.R.T tavsiyeleri içermelidir .
- Kanıtlarınıza ağırlık kazandırmak için, raporunuzu diğer insan hakları mekanizmalarının (sözleşme organları, özel usuller) bulgularıyla ilişkilendirmeyi düşünebilirsiniz.
- Doldurulmuş matrisi başvuruza ek olarak ekleyin.

Matris

Diğer paydaşların kendi ülke matrislerini indirmeleri, matrislere eklenen yorumlardan etkilenmeyen sözcük sayısı olan tablodaki son sütunu doldurmaları ve yazılı raporlarına ek olarak sunmaları teşvik edilmektedir. Matris, alınan tavsiyelerin temalara göre kümelenmiş bir listesini verir ve ayrıca "Uygulama düzeyine ilişkin değerlendirme/yorumlar" için alan sağlar.

Hazırlandıktan sonra ülkelere özgü matrislere

<http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/UPR/Pages/NgosNhris.aspx> adresinde yayınlandıktan sonra, *UPR Info* web sitesinden erişilebilir.

Important note: all UPR submissions must be submitted and received (through the On-line system for registration of contributions) not later than the day of the given deadline (3:00 p.m.). Late submissions will not be considered. Should organizations encounter technical problems using the Online system, please contact the UPR Submissions Helpdesk through the following email address: uprsubmissions@ohchr.org.

UPR Working Group sessions	Tentative deadlines for "Other Stakeholders" (and UN entities) to submit written contributions	Matrices of recommendations of countries to be reviewed during the 3rd cycle of the UPR
27th session (Apr-May 2017)	22 Sept. 2016 (confirmed)	Bahrain, Ecuador, Tunisia, Morocco, Indonesia, Finland, United Kingdom, India, Brazil, Philippines, Algeria, Poland, Netherlands, South Africa
28th session (Oct-Nov 2017)	30 March 2017 (confirmed)	Czech Republic, Argentina, Gabon, Ghana, Peru, Guatemala, Benin, Republic of Korea, Switzerland, Pakistan, Zambia, Japan, Ukraine and Sri Lanka
29th session (Jan-Feb 2018)	29 June 2017 (confirmed)	France, Tonga, Romania, Mali, Botswana, Bahamas, Burundi, Luxembourg, Barbados, Montenegro, United Arab Emirates, Israel, Liechtenstein, Serbia

Raporun tarzı

- Özel veya duygusal bir dil kullanmaktan kaçınınız.
- Resimler, haritalar, örgütlerin yıllık raporları veya diğer kuruluşların raporlarını ek olarak rapora dahil etmeyiniz.
- Çok fazla dipnot kullanmayınız.

Raporun yapısı:

- Gönderen tüm paydaşları tanımlayan (antetli kağıt, isim ve kısaltma, logo, web sitesi, vb.) ve örgütün/koalisyonun ana faaliyetlerini ve özellikle STÖ, BM ile ilk kez ilişki kuruyorsa kuruluş tarihini açıklayan bir kapak sayfası ekleyiniz.
- İHYK'nin raporun ne hakkında olduğunu anlamasına yardımcı olmak için açıklanan ana noktaları veren bir yönetici özeti ve/veya anahtar sözcükler ekleyiniz (örneğin eğitim hakkı).
- Başvurunun paragraflarını ve sayfalarını numaralandırınız.

EPI raporunun gönderilmesi:

- Yazılı başvuruyu yalnızca Word belgesi olarak gönderiniz (yani PDF dosyası olarak değil).

- İHYK "On-line UPR Submissions System"e (Çevrimiçi EPI Rapor Yükleme Sistemi) <http://uprdoc.ohchr.org> adresinden kaydolun. Kayıt herhangi bir zamanda yapılabilir ve son başvuru tarihini beklemenize gerek yoktur.
- Raporunuzu tamamladığınızda, "On-line UPR Submissions System "e giriş yapın ve yükleyin.

Yazılı, Görüntülü (Video) ve Sözlü Rapor ve Beyanlar

İHYK'nin İnsan Hakları Konseyi'ne yazılı rapor hazırlama rehberi buradan [indirilebilir](#).

İHYK'nin İnsan Hakları Konseyi'ne video yoluyla beyanda bulunma sunma kılavuzu buradan [indirilebilir](#).

İHYK sözlü beyan için kayıt kılavuzu ve bağlantıları [İHYK web sitesinde](#) 'Hızlı Bağlantılar (Quick Links), 4' başlığı altında bulunmaktadır.

UPR Info Yayınları

- The Butterfly Effect (Kelebek Etkisi):
https://www.upr-info.org/sites/default/files/general-document/pdf/2016_the_butterfly_effect.pdf
- UPR Info Pre-sessions (UPR Info Ön Oturumları):
https://www.upr-info.org/sites/default/files/general-document/pdf/2016_pre-sessions_empowering_human_rights_voices_from_the_ground_fr.pdf
- Beyond Promises (Vaatlerin Ötesinde):
https://www.upr-info.org/sites/default/files/general-document/pdf/2014_beyond_promises.pdf
- Guide for Recommending States (Tavsiye Veren Devletler için Rehber):
https://www.upr-info.org/sites/default/files/general-document/pdf/upr_info_guide_for_recommending_states_2015_fr.pdf

İHYK (İnsan Hakları Yüksek Komiserliği) Yayınları

- A Handbook for Civil Society (Sivil Toplum için Bir El Kitabı):
http://www.ohchr.org/Documents/AboutUs/CivilSociety/OHCHR_Handbook_Fr.pdf
- Civil Society Space and the United Nations Human Rights System (Sivil Toplum Alanı ve BM İnsan Hakları Sistemi):
http://www.ohchr.org/Documents/AboutUs/CivilSociety/CS_space_U_NHRSystem_Guide.pdf
- United Nations Human Rights Council (BM İnsan Hakları Konseyi):
http://www.ohchr.org/Documents/HRBodies/HRCouncil/PracticalGuideNGO_en.pdf

- Universal Periodic Review (Evrensel Periyodik İnceleme):
<http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/UPR/Documents/PracticalGuideCivilSociety.pdf>
- How to Follow Up On United Nations Human Rights Recommendations (BM İnsan Hakları Tavsiyeleri nasıl takip edilmeli):
<http://www.ohchr.org/Documents/AboutUs/CivilSociety/HowtoFollowUNHRRRecommendations.pdf>
- Human Rights Funds, Grants and Fellowships (İnsan Hakları Fonları, Hibeleri ve Bursları):
http://www.ohchr.org/Documents/AboutUs/CivilSociety/OHCHRFundsGuide_tr.pdf

Yararlı bağlantılar

UPR Info

Çok sayıda STK koalisyonu halihazırda EPİ'de Savunuculuk Bilgi Notları hazırlamış ve bunları başarıyla kullanmıştır. Örnekler için aşağıdaki bağlantılara bakabilirsiniz: [Moldova](#), [Moğolistan](#), [Myanmar](#), [Tayland](#), [Uganda](#) ve [Venezuela](#).

- STÖ'lerin EPİ sürecindeki rolü: <https://www.upr-info.org/en/how-to/role-ngos>
- Ön Oturumlar: <https://www.upr-info.org/en/upr-process/pre-sessions>
- *UPR Info* Ön Oturumlarının katılımcıları için misilleme hakkında rehber: https://www.upr-info.org/sites/default/files/general-document/pdf/2017_01_24_guideline_on_reprisals_web_version.pdf
- Ülke Sayfaları: <https://www.upr-info.org/en/review>
- UPR Etkinlik Takvimi: <https://www.upr-info.org/en/calendar>

Haklarınız. Hemen Şimdi.

- Evrensel Periyodik İnceleme için Basit İngilizce Rehber
http://www.rightsnow.ie/assets/5/EBAA5041-D2DE-8672-55C9086A7A967DA7_document/UPR_web.pdf

Kuzey İrlanda İnsan Hakları Komisyonu

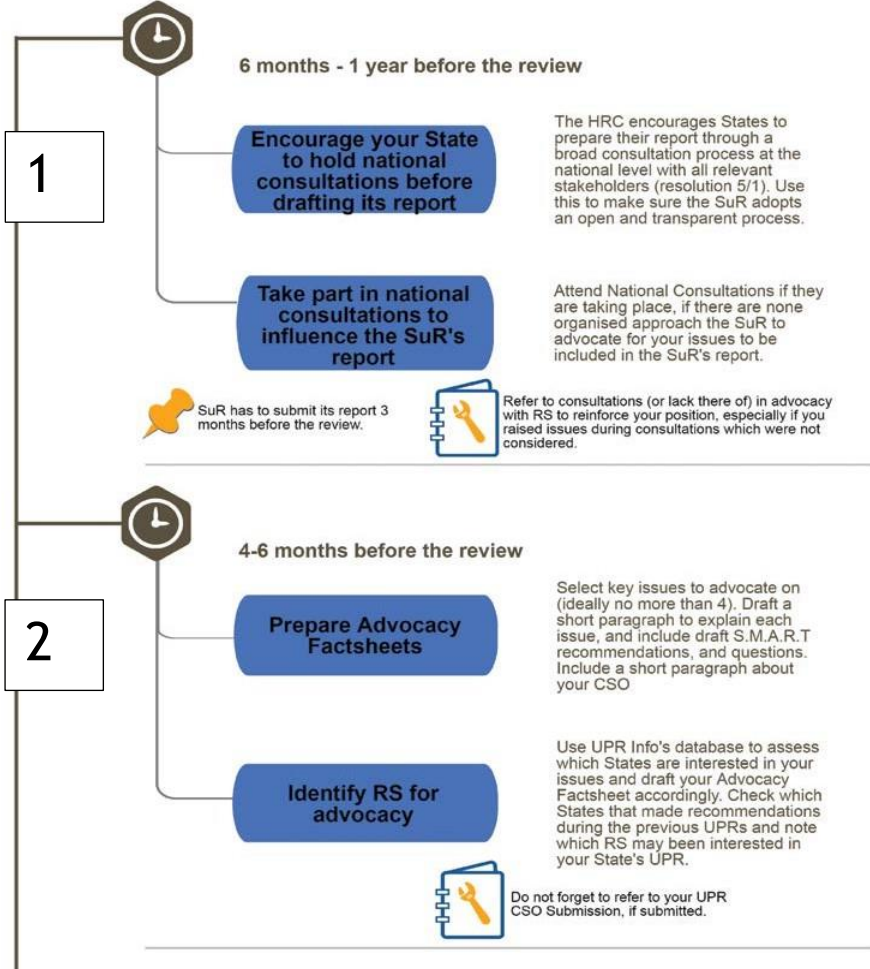
- Evrensel Periyodik İnceleme: Ulusal İnsan Hakları Kurumları için Bir Kılavuz
<http://training.nihrc.org/upr>

EPİ'de sivil toplumun rolüne ilişkin daha fazla yayın için şu adresi ziyaret edebilirsiniz: <https://www.upr-info.org/en/how-to/documentation-for-ngos>

STÖ'lerin EPI'ye katılımı için zaman çizelgesi (EPI'de STÖ etkisi ne zaman ve nasıl azami hale getirilir)

Çeviriler numarala göre tablolar halinde devamında

When and how to maximise
civil society impact at the UPR

3-4 months before the review

3

Contact embassies

Identify and contact the person/team working on the UPR at the embassies in the SuR. Provide them with the Advocacy Factsheets and make follow-up calls.

Not all embassies have a person dedicated to the UPR nor do they all know about the UPR. If necessary ask for the person in charge of human rights. Be ready to explain what the UPR is during your meeting.

Organise a briefing for several (eg., all European embassies/all Latin American embassies) at once, or all embassies at the same time. It is more efficient and can help initiate discussions.

1-2 months before the review

4

Consult the SuR National Report, the UN Agencies Compilation, and the CSO Submissions

Read the documents to check whether issues raised in your written submission have been included. If they have, add the references in your Advocacy Factsheets and mention it to the States you approach.

Contact Permanent Missions in Geneva

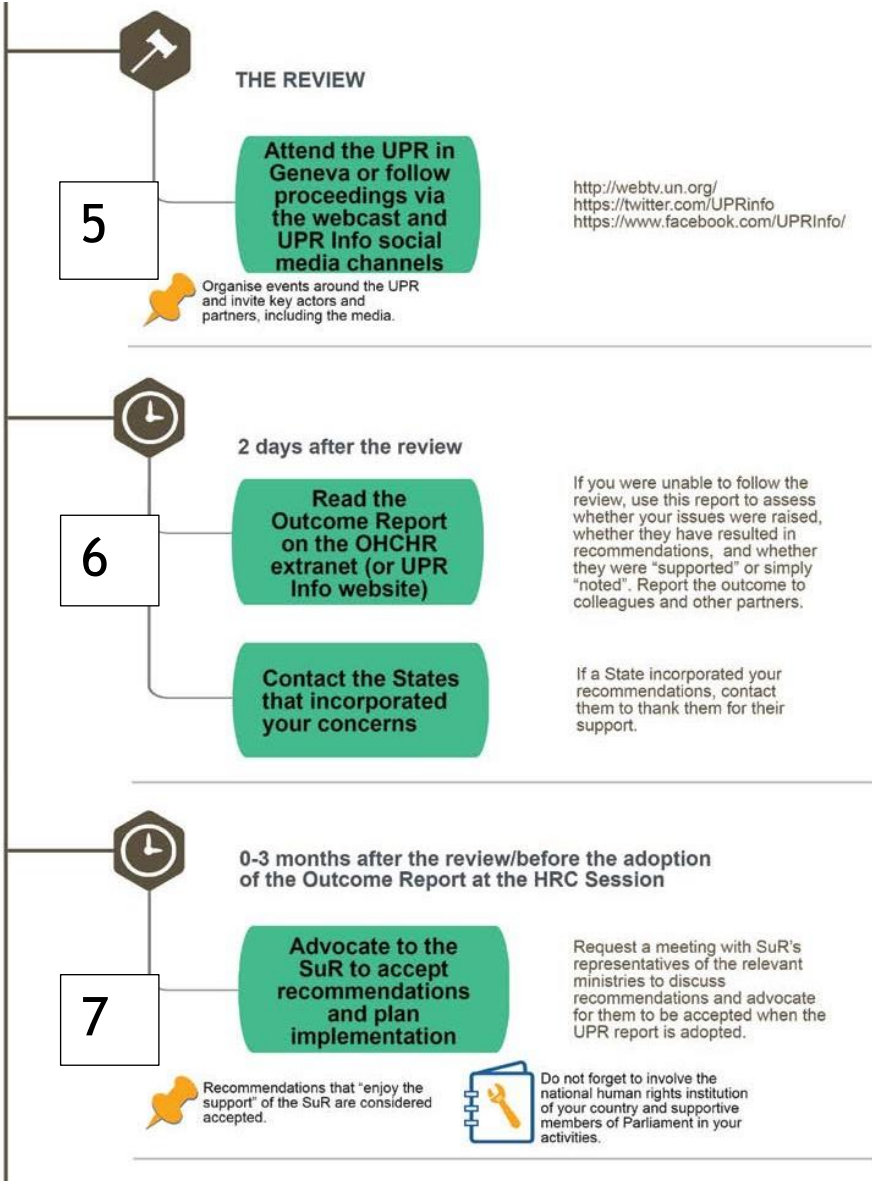
Contact the UPR or human rights team. Send your Advocacy Factsheets and make follow-up contact.

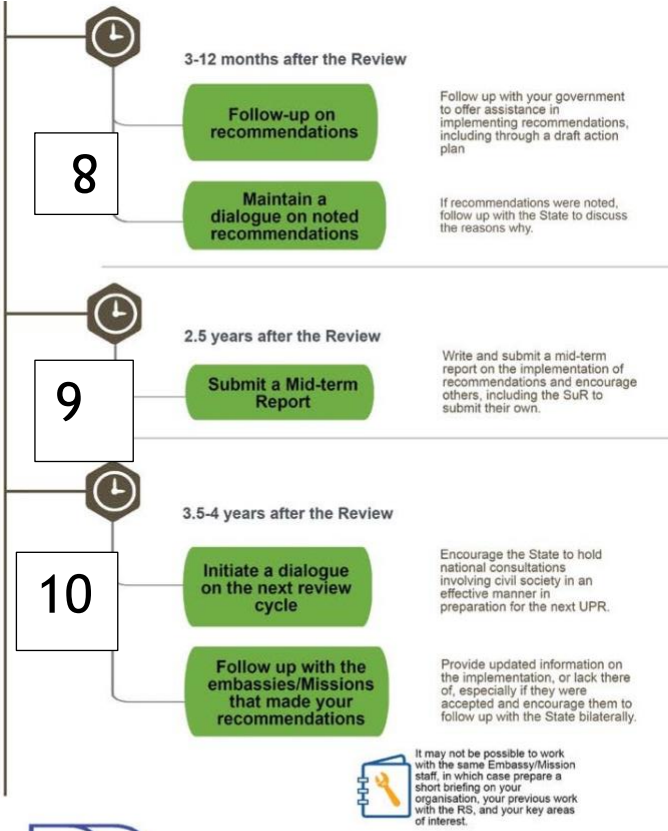
Participate in UPR Info's Pre-sessions

The public Pre-sessions are an opportunity to deliver a 5 to 10-minute statement including suggested questions and recommendations to the international community ahead of the UPR. More details are available at: www.upr-info.org/pre-sessions

Avoid contacting Mission staff during the HRC sessions. If such a session is held a month prior to the UPR, try to target State representatives a couple of weeks before and then the week after.

✉ info@upr-info.org

☎ +41 22 321 7770

📍 3, Rue de Varembe
4th Floor
1202 Geneva,
Switzerland

f UPRInfo

🐦 @UPRInfo

in UPR Info

1

İncelemeden 6 ay - 1 yıl önce	
Devletinizi raporunu hazırlamadan önce ulusal istişare yapmaya teşvik edin.	İHK Devletlerin ulusal düzeyde ilgili tüm paydaşlarla geniş katılımlı bir istişare yoluyla raporunu hazırlamasını teşvik etmektedir (Karar 5/1). Devletin açık ve şeffaf bir süreç benimsemesi için bundan yararlanın.
Devlet raporunu etkilemek için ulusal istişarelere katılın.	Varsa ulusal istişarelere katılın, yoksa ilgilendiğiniz konuların rapora dahil edilmesi için Devlete savunuculuk yapın.
İnceleme altındaki devlet raporunu inceleme tarihinden 3 ay önce sunmak zorundadır.	Özellikle önem verdiğiniz konuların istişareler yoluyla dikkate alınmasını sağlayamadıysanız, Tavsiye veren Devlet nezdinde konumunuzu güçlendirmek için bu istişarelere (ya da bunların yapılmamış olmasına) göndermede bulunun.

2

İncelemeden 4 - 6 ay önce	
Savunuculuk için Bilgi Notları hazırlayın.	Savunuculuk yapacağınız başlıca konuları seçin (ideali 4 konudan fazla olmamasıdır). Her konuyu açıklamak için kısa bir paragraf hazırlayın, taslak SMART tavsiyeler ve sorular yazın. STÖ'nüzü tanıtan kısa bir paragraf ekleyin.
Savunuculuk için Tavsiye veren Devleti tespit edin.	UPR Info veritabanını kullanarak hangi Devletlerin konularınızla ilgilendiğini değerlendirin ve Bilgi Notunuzu buna göre hazırlayın. Önceki EPI'lerde hangi Devletlerin tavsiyede bulunduğuna bakın ve hangi Tavsiye veren Devletlerin devletinizin EPI'sine ilgi duyacağını not edin.
	Eğer sunduysanız, EPI STÖ raporunuza göndermede bulunmayı unutmayın.

3

İncelemeden 3 - 4 ay önce	
Elçiliklerle temasa geçin.	Tavsiye veren Devletin büyükelçiliklerinde EPI üzerine çalışan kişi/ekibi tespit edin ve temas edin. Savunuculuk Bilgi Notları verin ve takip görüşmeleri yapın.
Bütün büyükelçiliklerin EPI üzerine çalışan bir personeli olmayabilir ve hatta EPI'yi bilmiyor olabilirler. Gerekirse, insan haklarından sorumlu personeli öğrenin. Toplantınızda EPI'nin ne olduğunu açıklamaya hazırlıklı olun.	Birden fazla taraf (ör. Tüm Avrupa büyükelçilikleri/ tüm Latin Amerika büyükelçilikleri) için birden fazla toplantı ya da hepsi için tek toplantı düzenleyin. Bu daha etkindir ve diyalog kurulmasına yardımcı olabilir.

4

İncelemeden 1 - 2 ay önce	
İnceleme altındaki devletin ulusal raporuna, BM Kuruluşlarının hazırladığı derlemeye ve STÖ raporlarına bakın.	Yazılı raporlarınızda ele alınan konuların dahil edilip edilmediğini görmek için belgeleri okuyun. Edilmişse, bunu Bilgi Notlarınıza ekleyin ve bundan temas kurduğunuz devletlere bahsedin.
Cenevre'deki daimi temsilciliklerle (misyonlarla) temasa geçin.	EPI ya da insan hakları ekibi ile temasa geçin. Savunuculuk Bilgi Notlarını gönderin ve ardından bu kişilerle görüşün.
UPR Info Ön oturumlarına katılın.	Halka açık ön oturumlar EPI öncesinde uluslararası topluluğa önerdiğiniz tavsiyeler ve sorular dahil 5-10 dakikalık bir sunum yapmanız için fırsat sunar.
İHK oturumları sırasında misyon temsilcileri ile temasa kurmaktan kaçınin. Bu oturum EPI'den bir ay önce düzenlenecekse, bundan birkaç hafta önce ve bundan bir hafta sonra Devlet temsilcileri ile temasa kurun.	

5

İNCELEME	
Cenevre'de EPI oturumuna katılın ya da görüşmeleri web yayını veya UPR Info sosyal medya kanallarından takip edin.	http://webtv.un.org/ http://twitter.com/UPRInfo http://www.facebook.com/UPRInfo/
EPI hakkında etkinlikler düzenleyin ve medya dahil başlıca aktör ve ortaklarınızı davet edin.	

6

İncelemeden 2 gün sonra	
İHYK web sitesi (ya da UPR Info web sitesi) üzerinden Sonuç Raporunu okuyun.	İncelemeyi takip edemiyorsanız, konuların açılıp açılmadığını, tavsiyelere dönüşüp dönüşmediğini ve desteklendiler mi yoksa sadece not mu alındılar diye görmek için bu raporu kullanın. Sonucu meslektaşlarınıza ve diğer ortaklara rapor edin.
Endişelerini katkılarına ekleyen Devletlerle temasa geçin.	Devlet tavsiyelerinizi dikkate almışsa, destekleri için teşekkür etmek üzere temasa geçin.

7

İncelemeden 0-3 ay sonra/ İHK Oturumunda Sonuç Raporunun kabulünden önce	
İnceleme altındaki Devlete tavsiyeleri kabul etmesi ve uygulamayı planlaması için savunuculuk yapın.	Tavsiyeleri tartışmak ve EPI raporu kabul edildiğinde bunların kabul edilmesini sağlamak için İnceleme altındaki Devletteki ilgili bakanlıkların temsilcilerinden toplantı talep edin.
İnceleme altındaki Devletin desteğini alan tavsiyelerin kabul edildiği düşünülür.	Ülkenizdeki ulusal insan hakları kurumunu ve destek veren parlamento üyelerini etkinliklerinize dahil etmeyi unutmayın.

8

İncelemeden 3-12 ay sonra	
Tavsiyeleri takip edin.	Taslak eylem planı hazırlanması dahil tavsiyelerin uygulanmasında yardım vermek için hükümetinizle gelişmeleri takip edin.

Not alınan tavsiyeler hakkında diyalog sürdürün.	Tavsiyeler not edilmişse, bunların nedenlerini tartışmak için konuyu Devletle takip edin.
--	---

9

İncelemeden 2,5 yıl sonra	
Ara dönem raporu sunun.	Tavsiyelerin uygulanması hakkında bir ara dönem raporu yazarak sunun ve inceleme altındaki Devlet dahil diğer tarafları da kendi raporlarını sunma konusunda teşvik edin.

10

İncelemeden 3,5-4 yıl sonra	
Bir sonraki inceleme döngüsü için diyalog başlatın.	Bir sonraki EPI için hazırlık amacıyla, Devleti, sivil toplumu etkili bir şekilde içerecek ulusal istişareler yapması için teşvik edin.
Tavsiyelerinizi ileten büyükelçilikler ve misyonlarla takip çalışmaları yapın.	Özellikle de tavsiyeler kabul edilmişse uygulama ya da uygulamanın olmaması hakkında güncel bilgi sağlayın ve devletle ikili görüşmelerinde bu konuları takip etmeleri için onları teşvik edin.
	Aynı büyükelçilik ya da misyon çalışanları ile çalışmanız mümkün olmayabilir, bu nedenle örgütünüz, tavsiye veren devlet ile önceki çalışmalarınız ve ilgilendiğiniz alanlar hakkında kısa bir bilgi notu hazırlayın.

